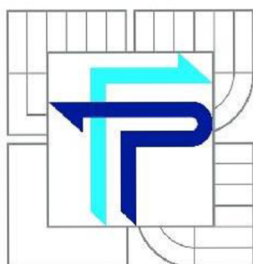

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANČÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

DAŇOVÁ KRIMINALITA V OBLASTI DPH

TAX CRIMINALITY IN VAT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

JITKA KUBÍKOVÁ

VEDOUČÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA, Ph.D.

BRNO 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kubíková Jitka

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Daňová kriminalita v oblasti DPH

v anglickém jazyce:

Tax Criminality in VAT

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Seznam odborné literatury:

- ČASTORÁL, Z. Ekonomická kriminalita a management. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011. ISBN 978-80-7452-005-1.
- KUCHTA, J., J. FENYK, M. FRYŠTÁK a V. KALVODOVÁ. Hospodářská trestná činnost: multimediální učební text. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4256-8.
- NERUDOVÁ, D. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-695-0.
- OCHRANA, F., J. PAVEL a L. VÍTEK. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- VANČUROVÁ, A., L. LÁCHOVÁ a J. VÍTKOVÁ. Daňový systém ČR 2012. 11. aktualiz. vyd. Praha: 1.VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopriva, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2013/2014.

L.S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 23.05.2014

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku daňové kriminality v České republice. V úvodní části jsou popsána teoretická východiska a vymezeny základní pojmy související s danou problematikou. Dále jsou zde analyzovány existující druhy daňových legálních a nelegálních úniků, kritická místa jejich vzniku a výše trestů. Cílem práce je srovnání daňové kriminality s některou z okolních zemí a navrhnout opatření proti daňovým únikům.

ABSTRACT

Bachelor's thesis is focused on the issue of tax criminality in the Czech Republic. The first part describes the theoretical background and basic concepts related to the issue. There are also analyzed existing types of legal and illegal tax evasion, critical points of origin and the level of penalties. The aim of this thesis is to compare the tax crime with any of the neighboring countries and to propose measures against tax evasion.

KLÍČOVÁ SLOVA

daně, daňový systém, daňové úniky, DPH, daňový neplatič

KEY WORDS

taxes, tax system, tax evasion, VAT, tax defaulter

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

KUBÍKOVÁ, J. *Daňová kriminalita v oblasti DPH*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2014. 56 s., IX s. příloh. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 30. května 2014

.....

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu své práce JUDr. Ing. Janu Kopřivovi Ph.D. za odborné konzultace, pomoc a cenné rady v průběhu tvorby této práce. Děkuji také svým rodičům a nejbližším za podporu po celou dobu mého studia.

OBSAH

1	DAŇOVÁ TEORIE – ZÁKLADNÍ POJMY	10
1.1	Daň a její funkce	10
1.2	Konstrukční prvky daně	11
1.3	Daňová soustava v ČR	14
1.4	Daňové řízení	16
1.4.1	Základní zásady daňového řízení	16
1.4.2	Dílčí daňová řízení	17
1.4.3	Postupy při správě daní	17
1.5	Daňová kriminalita	19
2	DPH – DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	20
2.1	Základní pojmy	20
2.2	Daňové subjekty DPH	22
3	DAŇOVÝ ÚNIK	23
4	ANALÝZA DPH	26
4.1	Analýza daňových úniků v oblasti DPH	26
4.2	Statistiky a přehledy DPH a DAP	30
4.3	Nejdůležitější změny v DPH	35
5	RIZIKA DAŇOVÝCH ÚNIKŮ A ANALÝZA KRITICKÝCH MÍST JEJICH VZNIKU	36
5.1	Analýza rizik daňových úniků	36
5.2	SWOT analýza daňové kriminality	37
5.3	Analýza kritických míst a příčin vzniku daňových úniků	38
5.4	Způsoby odhalení daňových úniků	39
6	SROVNÁNÍ DAŇOVÉ KRIMINALITY V ČR A V RAKOUSKU	40
6.1	Základní trestní odpovědnosti a trestání daňových trestných činů	41
6.2	Jednotlivé daňové delikty	41
6.3	Sazby DPH v zemích EU	43
7	OPATŘENÍ PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM	45
	ZÁVĚR	50
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
	SEZNAM OBRÁZKŮ	55
	SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

V České republice existuje množství daňových zákonů, které nám říkají z čeho, kdy, jak a v jaké výši máme platit daně. Co by to ale bylo za zákony, kdyby je někteří z nás neporušovali? Ať už z ekonomických, sociálních či třeba psychologických důvodů. Mezi daňovou optimalizací a daňovým únikem je velmi tenká hranice, která se dá velice snadno překročit. Daňová optimalizace není povinností, nýbrž právem a záleží na každém daňovém subjektu, jak bude toto právo aplikovat a zda ho zneužije k daňovému úniku.

Daňová kriminalita je v současné době obtížně zjistitelná a ještě obtížněji prokazatelná. Zvláště v případech kdy je tato trestná činnost organizovaná. V loňském roce se prošetřovalo téměř 100 případů daňových trestných činů se škodou 20 miliard korun. V posledních měsících byla obviněna i řada politiků a významný podíl na tom má Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality.

Cílem této práce je zpracování problematiky daňové kriminality, analýza daňových úniků a návrh preventivních opatření proti nim. Zaměříme se především na daně nepřímé a to zejména na daň z přidané hodnoty (DPH), protože tato daň patří mezi nejvýznamnější příjmy do veřejných rozpočtů a zároveň se u ní často setkáváme s daňovými úniky.

V první kapitole se tato práce zabývá daňovou teorií, základními pojmy, které se k tématu daňové kriminality vztahují. Jedná se především o daňovou soustavu ČR, charakteristiku jednotlivých druhů daní, stádia daňového řízení a definici daňového úniku. Druhá kapitola podrobně popisuje daň z přidané hodnoty a její základní pojmy. Další dvě kapitoly analyzují existující druhy daňových úniků a to jak nelegální, tak legální a kritická místa jejich vzniku. Následně porovnáme daňovou kriminalitu ČR a jedné z okolních zemí a na závěr navrhneme možná opatření proti daňovým únikům.

1 DAŇOVÁ TEORIE – ZÁKLADNÍ POJMY

Cílem první kapitoly je vymezení základních pojmů z oblasti daňové teorie, uvedení definic, nastínění daňového systému v ČR a daňového řízení. Vývoj daní je možné spojovat se vznikem států či jiných organizovaných celků a jejich vývojem. Historie daní je velmi bohatá a to především z důvodu existence nejrůznějších druhů daní (např. daň z hlavy, daň z komínů, daň z oken, daň z vousů, atd.). Ale ať byly a jsou daně jakékoliv, tak všechny mají jedno společné – sloužily a slouží dodnes jako příjem veřejných rozpočtů.

1.1 Daň a její funkce

„Daň je charakterizována jako povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu, je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová“ [1, s. 9]. Povinnost platit daň vyplývá z ustanovení zákonů dané země. Nenávratnost spočívá v tom, že zaplacením daně nevzniká subjektu žádný nárok na vrácení daně zpět státem. Neekvivalentností se rozumí, že neexistuje nárok na odpovídající protihodnotu za zaplacenou daň. Poslední charakteristikou je neúčelovost a to zpravidla z toho důvodu, že při placení daně neznáme předem účel financování [1].

Daně jsou nástrojem hospodářské politiky státu a mají především funkci plnit veřejné rozpočty. Mimo této základní funkce mají daně i mnoho jiných funkcí. Těmi hlavními jsou [1]:

- fiskální – primární funkce, schopnost plnění veřejných rozpočtů,
- alokační – uplatňuje se v případech, kdy se projeví neefektivnost při rozmístění prostředků,
- redistribuční – přerozděluje část důchodů od bohatší části obyvatelstva k té chudší a zmírňuje tím rozdíly mezi důchody jednotlivých subjektů,
- stabilizační – tato funkce se využívá pro zmírnění cyklických výkyvů v ekonomice,
- stimulační - představuje využití daňových nástrojů s cílem ovlivnit činnost ekonomických subjektů a tempo jejich rozvoje. Jedná se například o různé formy daňových úspor nebo naopak vyšší zdanění v případně negativní stimulace [1].

1.2 Konstrukční prvky daně

Daňový subjekt – fyzická nebo právnická osoba, která je povinna platit nebo odvádět daň. Zpravidla se jedná o poplatníky a plátce daně. Poplatník je nositelem daňového břemene a jeho příjem či majetek je podroben dani. Oproti tomu plátce je osoba, která je povinna odvést daň vybranou či sraženou jiným poplatníkům finančnímu úřadu [1].

Předmět daně – tímto pojmem rozumíme tu skutečnost, která je podrobena dani. Předmětem tak může být například majetek, důchod (příjem) či spotřeba. Za účelem efektivního vybírání daní je vhodné předmět daně jasně a přesně definovat. Vymezení bývá široké a to z důvodu zamezení vyhýbání se zdanění [1].

Osvobození od daně – některá plnění mohou být osvobozena od daně, což znamená, že nepodléhají dani. Daň v takovém případě nelze vybírat, ani ji zahrnout do základu daně a nelze uplatnit ani položky vztahující se k takovému plnění [1].

Základ daně – „*Základ daně je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel*“ [1, s. 19]. Měrnými jednotkami rozumíme například fyzikální jednotky (kus, m², kg, apod.) nebo peněžní vyjádření (koruny).

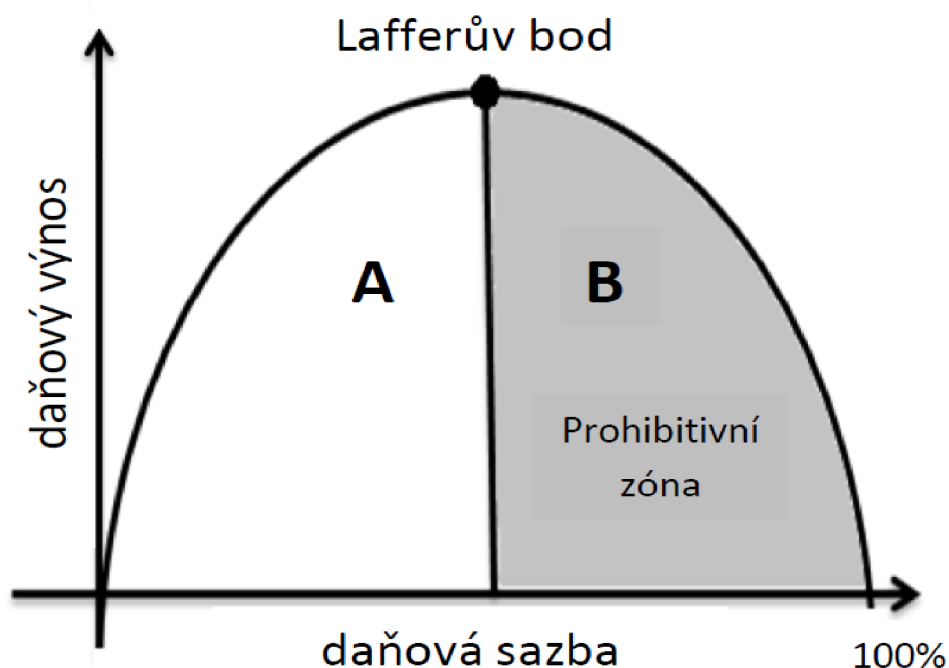
Zdaňovací období – je časový úsek, za který se vyměří daňová povinnost a následně odvede daň v podobě daňového přiznání na finanční úřad. Existují různá zdaňovací období. Nejběžnějším typem zdaňovacího období je kalendářní rok (12 měsíců). U některých typů daní je kalendářní rok příliš dlouhé zdaňovací období a tak se využívá období kratší např. kalendářní čtvrtletí nebo kalendářní měsíc [1].

Sazba daně – je měřítko, jehož prostřednictvím se stanoví ze základu daně daň. Známé jsou v zásadě dva druhy daňových sazeb a to poměrová a pevná. Sazba je vždy upravena příslušným daňovým zákonem [1].

Daňová spravedlnost - Jedním ze základních požadavků na daňový systém je požadavek na jeho spravedlnost. Daňová spravedlnost je však pojem velmi relativní, daňový systém může určitá skupina považovat za spravedlivý a jiná nikoliv, záleží na tom, jaký princip daňový systém preferuje [1].

Lafferova křivka, pojmenovaná po americkém ekonomovi Arthuru Lafferovi, vyjadřuje vztah mezi daňovými výnosy a daňovou sazbou a poukazuje na to, že neustálé zvyšování sazby nemá za následek neustálé zvyšování daňových výnosů. V určitém bodě tyto výnosy začnou naopak klesat a to hned z několika důvodů. Tím hlavním je bezpochyby ten, že příliš vysoké daně působí na obyvatele negativně a odrazují je od podnikatelské činnosti. Dochází k přesunu peněz do šedé ekonomiky a do zahraničí. Z toho vyplývá, že vysoké daně nejsou přijatelné ani pro stát ani pro jeho obyvatele. Pro příklad uvedeme maloobchodníky, kteří vědí, že když cenu příliš zvýší, tak zákazníci odejdou ke konkurenci [9].

Aneb kde je zdanění neúnosně vysoké a byrokracie nesmyslná, tam stát neúmyslně vytváří úrodnou půdu pro daňovou kriminalitu. Někteří podnikatelé tak začnou využívat možnosti daňových úniků, které se pro ně stanou značně „přínosnými“, a zajistí si tak konkurenční výhodu. Nabízí se i odchod do jednoho z daňových rájů. Dnešní doba umožňuje odejít ze země jak jednotlivcům, tak celým firmám, které přesunou své podnikání do cizí země a najmou si místní pracovní sílu. Stát v takovém případě přijde o daňové poplatníky, ale bude muset čelit i zvyšující se nezaměstnanosti a růstu daňové kriminality.

Obrázek 1: Lafferova křivka [9]

Daňová konkurence – každý stát má odlišný daňový systém a odlišné daňové sazby. O daňovou konkurenci se jedná v případě, kdy se prostřednictvím těchto výhodnějších daňových podmínek snaží státy získat co nejvíce daňových základů. Daňová konkurence vzniká pouze v těch zemích, kde je základ daně možné přesunout do jiné země. U různých daní je i odlišná síla konkurence. Nejčastěji se jedná o příjmy z finančního kapitálu (např. úroky, dividendy) nebo základ daně z přidané hodnoty [5].

Daňové tvrzení – dělí se do tří skupin a to daňové tvrzení řádné, dodatečné a opravné. Mezi řádná tvrzení patří daňové přiznání, hlášení a vyúčtování. Za dodatečná se považují dodatečné daňové přiznání, následné hlášení a dodatečné vyúčtování a za opravná nahrazení výše uvedených přiznání a nahrazení opravného přiznání nebo opravného vyúčtování [24].

Daňové ráje – označují země s atraktivními daňovými zákony, které lákají zahraniční podnikatele a investory. Ti za dodržení určitých podmínek získávají různé daňové výhody. Daňové ráje využívají i čeští podnikatelé, u kterých zájem za poslední roky narůstá. Mezi nejčastější „ráje“, kterých využívají české firmy, patří Nizozemsko, USA, Kypr či Lucembursko.

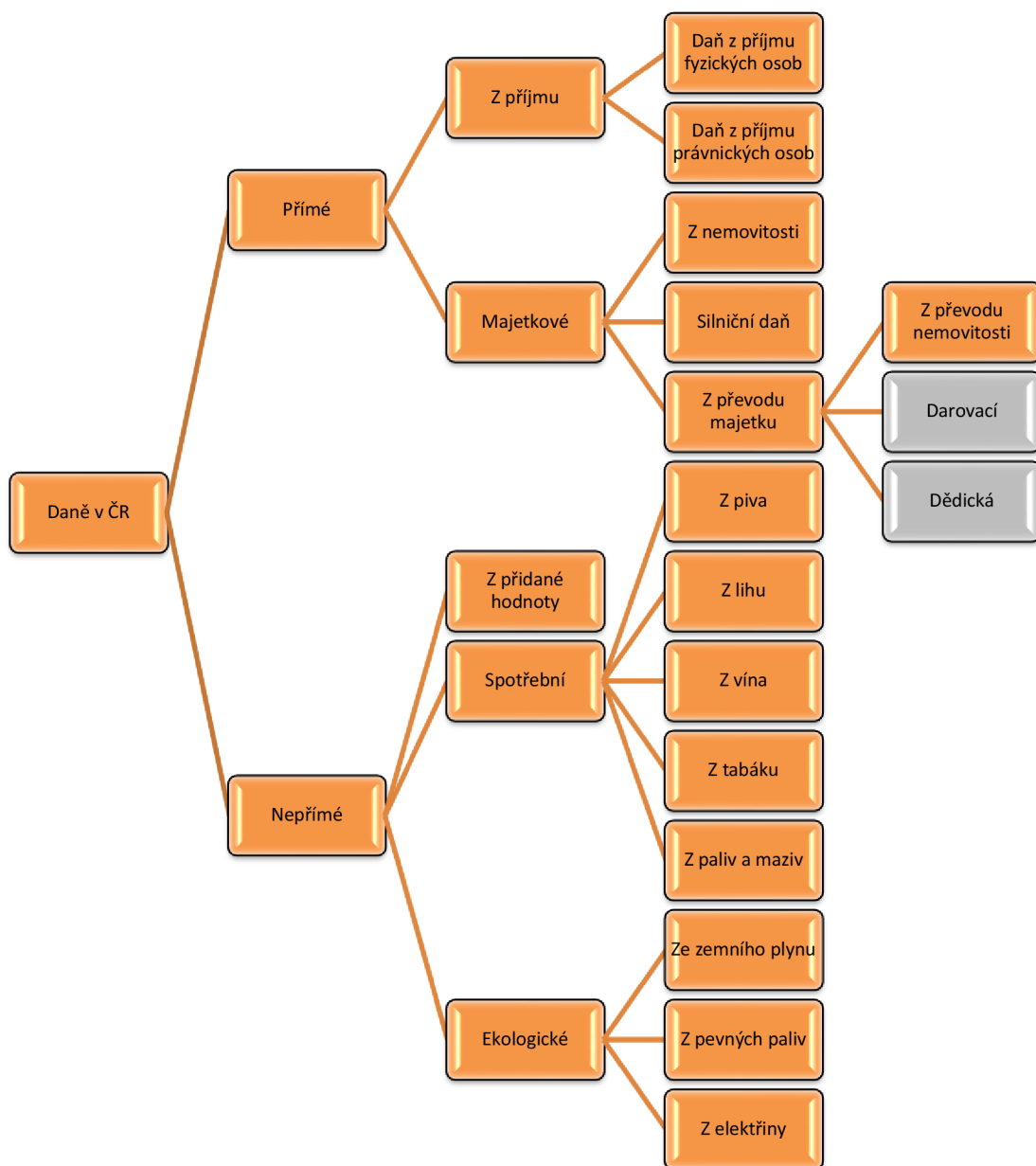
Daňová povinnost – jde o jeden ze základních pojmů v daňové oblasti, který však není v zákonech definován. Je zde definován pouze její vznik. V rámci daňové povinnosti se jedná buď o vlastní daňovou povinnost, nebo o nadměrný odpočet. Pro účely zákona o DPH se vlastní daňovou povinností rozumí situace, kdy daň na výstupu převyšuje odpočet daně za dané zdaňovací období, kdežto u nadměrného odpočtu se jedná o daňovou povinnost, kdy odpočet daně převyšuje daň na výstupu za dané zdaňovací období. Odpočtem daně se rozumí daň na vstupu.

Ekonomická činnost – dle zákona o DPH se jedná o soustavnou činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby, dále soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti (např. činnosti vědecké, umělecké, učitelů, lékařů, právníků, účetních znalců, apod.). Využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů se též považuje za ekonomickou činnost v případě, že je tento majetek soustavně využíván [7].

1.3 Daňová soustava v ČR

Ve vyspělých zemích tvoří daňové příjmy nejvýznamnější část veřejných rozpočtů. Přestože se definice daní jednoznačně neshodují, většina z nich zahrnuje do daňových příjmů všechny povinné platby veřejného sektoru, za které vlády neposkytují přímá ekvivalentní protiplnění [2].

Daňová soustava je tvořena těmito daněmi:

Obrázek 2: Daňová soustava ČR [Vlastní tvorba]

Přímé daně – U těchto daní lze přesně určit osobu, která bude platit daň. Tato osoba je zároveň plátcem i poplatníkem daně a daňové břemeno nelze přenést na jinou osobu. Daň se odvádí z jejích příjmů nebo majetku. Přímé daně se dělí na:

- daně z příjmu
 - daň z příjmu fyzických osob
 - daň z příjmu právnických osob
- daně majetkové
 - silniční daň
 - dědická daň – od 1. 1. 2014 zrušena
 - daň z převodu nemovitosti – od 1. 1. 2014 daň z nabytí nemovitých věcí
 - daň z nemovitosti
 - darovací daň od 1. 1. 2014 zrušena

Nepřímé daně – daň je obsažena v jednotlivých druzích výrobků a služeb a zaplatí ji ten, kdo si zboží zakoupí. Plátcem a poplatníkem není jedna osoba, břemeno se přenáší na jinou osobu. Nepřímé daně se dělí na:

- daň z přidané hodnoty
- spotřební daň
 - daň z minerálních olejů
 - daň z piva
 - daň z lihu
 - daň z vína a meziproductů
 - daň z tabákových výrobků
- ekologická daň
 - daň ze zemního plynu
 - daň z pevných paliv
 - daň z elektřiny

1.4 Daňové řízení

Daňovým řízením se rozumí proces zjištění a stanovení daně a zabezpečení výběru daně. Řízení je vždy vedeno správcem daně a končí splněním daňové povinnosti nebo jejím jiným zánikem.

1.4.1 Základní zásady daňového řízení

V rámci daňového řízení si vymezíme několik základních zásad:

- Zásada zákonnosti – povinnost dodržování právních předpisů správcem daně.
- Zásada zákazu zneužití pravomoci a správního uvážení – správce daně smí uplatnit svou pravomoc pouze k účelům, k nimž mu byla svěřena (zákonem) a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.
- Zásada vzájemné součinnosti – ze strany správce daně i daňového subjektu.
- Zásada hospodárnosti – správce daně by měl postupovat tak, aby daňovému subjektu ani státu nevznikaly zbytečné náklady.
- Zásada volného hodnocení důkazů – správce daně hodnotí veškeré důkazy dle svého uvážení, ovšem nesmí důkazy zatajovat či opomenout v neprospěch daňového subjektu.
- Zásada neveřejnosti – daňové řízení je vždy neveřejné.
- Zásada rovnosti – všechny daňové subjekty jsou si rovny.
- Zásada přiměřenosti – volba takových prostředků, které daňové subjekty příliš nezatěžují, ale přitom umožňují správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.
- Zásada vstřícnosti a slušnosti – tato zásada zavazuje především úředníky, aby se chovali k osobám s respektem a zdvořilostí. Týká se ale také správce daně, který by měl v rámci možností vycházet vstřícně k osobám zúčastněným.
- Zásada rychlosti – správce by měl postupovat bez zbytečných průtahů, jelikož proti nečinnosti správce se může daňový subjekt bránit (např. i u soudu).
- Zásada oficiality – naopak pokud je nečinný daňový subjekt, pak řízení zahájí správce daně.
- Zásada materiální pravdy – vychází se ze skutečného obsahu právního úkonu, nikoliv názvu [10].

1.4.2 Dílčí daňová řízení

Podle okolností se daňové řízení skládá z několika dílčích řízení, ve kterých dochází k jednotlivým rozhodnutím. Nejprve probíhá nalézací řízení, do kterého patří tři typy řízení a to vyměřovací, doměřovací a řízení o řádném opravném prostředku. Nalézací řízení je zahájeno podáním daňového tvrzení a ukončeno vydáním rozhodnutí o stanovení daně. Tímto rozhodnutím rozumíme platební výměr, dodatečný platební výměr nebo hromadný předpisný seznam. V rámci vyměřovacího řízení dochází ke zjištění a stanovení daně a na základě toho je vyměřena daň. Doměřovací řízení stanovuje změnu poslední známé daně. Daň lze vyměřit či doměřit pouze na základě řádného nebo dodatečného daňového přiznání či vyúčtování, nebo z moci úřední. Řízení o řádném opravném prostředku je zahájeno proti rozhodnutí vydanému v řízení vyměřovacím či doměřovacím. Po nalézacím řízení následuje řízení související s placením daně, do kterého řadíme posečkání daně, řízení o zajištění daně, vymáhací (exekuční) řízení a řízení o řádném opravném prostředku proti rozhodnutím v těchto řízeních vydaných. Nezávisle na řízeních nalézacích a souvisejících s placením daně probíhá řízení o mimořádných opravných a dozorčích prostředcích. Toto řízení je vedeno proti jednotlivým rozhodnutím vydaným v rámci daňového řízení [24].

1.4.3 Postupy při správě daní

Správce daně vychází zejména z daňových přiznání daňových subjektů, ale také z postupů uplatňovaných v rámci jeho činnosti. Mezi postupy správce daně patří vyhledávací činnost a opatřování vysvětlení, místní šetření, daňová kontrola a postup k odstranění pochybností. V rámci vyhledávací činnosti správce daně vyhledává důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťuje, zda plní jejich povinnosti. Součinnost daňového subjektu není k provádění této činnosti potřeba. Dále správce opatřuje nezbytná vysvětlení, o kterých sepíše protokol nebo úřední záznam. Tento postup je zajišťován u třetích osob. Podané vysvětlení může být použito jako pomůcka, nikoli však jako důkazní prostředek. Postup místní šetření slouží k získávání podkladových informací a to zejména k získávání důkazních prostředků, předběžných informací o daňových subjektech či jiných osobách, které bude moci správce daně využít ke stanovení daně ve správné výši. O průběhu místního šetření se též vede protokol či úřední záznam [24].

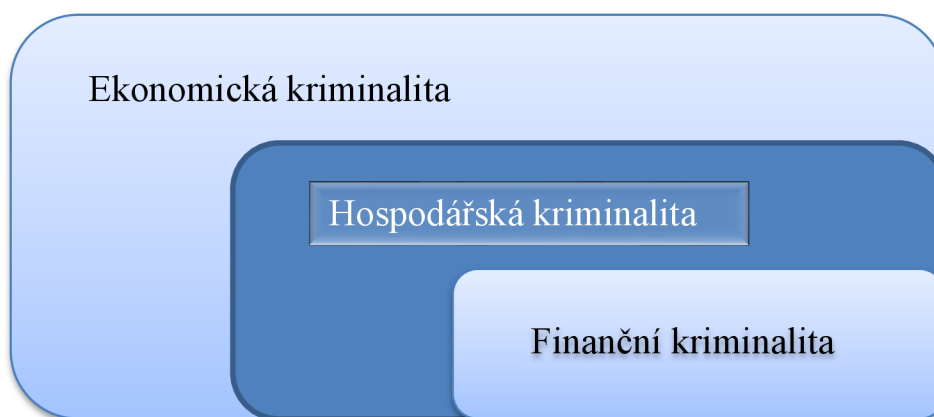
Nejdůležitějším postupem při správě daní je nepochybně daňová kontrola, tzv. „Černá míra téměř každého podnikatele a základní zdroj obživy daňových poradců“ [10, s. 1]. Touto kontrolou se prověřují tvrzení daňových subjektů, jejich povinnosti či jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně. Správce je však v tomto postupu oprávněn provádět kontrolu pouze u daňového subjektu. Kontrola by měla probíhat v sídle či místě podnikání daňového subjektu. Pokud subjekt nemá vhodné prostory pro kontrolu, je možné ji po domluvě provést na finančním úřadě, kdy daňový subjekt musí donést veškeré potřebné doklady pracovníkům do jejich kanceláře. Kontrolu bychom nikdy neměli nechat provádět u nás doma, jelikož je to krajně nevhodné [10].

Každá daňová kontrola začíná vymezením jejího předmětu a rozsahu, ve kterém smí poté probíhat. Daňový subjekt má během daňové kontroly povinnosti vůči správci daně, ale má i svá práva, která zůstávají ve většině případů nevyužita. Mezi nejdůležitější práva tohoto subjektu patří právo účastnit se každého jednání správce daně se zaměstnanci, předkládat důkazní prostředky v průběhu daňové kontroly, podávat stížnosti proti postupu správce daně, klást otázky svědkům, vyvracet pochybnosti vyjádřené správcem. Naopak mezi povinnosti subjektu patří zajištění vhodného místa k provedení kontroly, poskytnutí informací o svém podnikání, doložení všech svých tvrzení, dále by měl umožnit správci komunikaci se svými zaměstnanci a v žádném případě by neměl zatajovat důkazní prostředky [7].

Daňová kontrola končí sepsáním zprávy o daňové kontrole a jejím podepsáním. Proto je dobré si tuto zprávu nejprve řádně prostudovat, protože okamžikem podpisu této zprávy zanikají subjektu veškerá práva související s průběhem daňové kontroly [7].

1.5 Daňová kriminalita

V různých literaturách zabývajících se tímto druhem kriminality jsou používány různé pojmy. Nejčastěji se setkáváme s pojmy jako hospodářská (ekonomická) kriminalita či trestná činnost, nebo také finanční kriminalita. Někdy můžeme narazit i na termín „kriminalita bílých límečků“. Vzhledem k rozdílnému chápání může v této oblasti panovat jistý terminologický zmatek a proto je třeba tyto pojmy správně vymežit [4].

Obrázek 3: Pracovní vymezení ekonomické kriminality [3]

Trestná činnost daňová se řadí do skupiny hospodářské trestné činnosti. Tyto trestné činy se významně podílí na obsahu trestního zákona. Daňová kriminalita rozhodně není novou záležitostí, vyskytovala se již před zásadní změnou daňového systému v roce 1993. Tato zásadní změna s sebou však přinesla i nové formy a metody páchaní této trestné činnosti. Po roce 1989 byl zaznamenán obrovský nárůst počtu daňových subjektů, což značnou měrou způsobilo nižší přehlednost a vytvořilo příležitost pro pachatele [3].

2 DPH – DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

„Dan z přidané hodnoty (zkratka DPH) je pro fungování jednotného vnitřního trhu Evropských společenství nejvíce harmonizovanou daní“ [23, s. 1]. Je jednou z nejdůležitějších daní našeho daňového systému a zároveň tou nejsložitější. V poslední době patří mezi nejdiskutovanější daň a to především z důvodu, že za posledních 20 let se sazba změnila 7krát. Prostřednictvím našich nákupů ji platíme všichni, protože působí celoplošně, ale odvádějí ji za nás prodejci. DPH upravuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Základní pojmy

Předmětem daně dle Zákona o DPH je:

- dodání zboží nebo převod nemovitosti za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, která není osobou povinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku [7].

Do základu daně se zahrnuje samotná hodnota zboží, clo a různé poplatky, které souvisí s celním řízením, spotřební daň, ekologická daň, vedlejší výdaje (např. balné, doprava, pojištění, atd.) a dotace k ceně. V případě poskytnutí služby se do základu zahrnuje i spotřebované zboží. Základ daně neobsahuje daň a slouží k výpočtu daně v závislosti na dané sazbě daně. Jde tedy o prodejní cenu výrobků či služby bez daně. Sazba daně je stanovena v §47. Uplatňuje se sazba základní, která je ve výši 21% nebo sazba snížená, která činí 15%. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Plátce si ovšem může zvolit pro příslušný rok i kalendářní čtvrtletí jako zdaňovací období, musí ovšem splnit podmínky stanovené v § 99a, odst. 1 [7].

Daň na výstupu je daň, kterou je plátce povinen přiznat ze základu daně za uskutečněné zdanitelné plnění, z přijaté úplaty, daň při dovozu zboží, daň při pořízení zboží, daň při poskytnutí služby osobou registrovanou v jiném členském státě, daň při poskytnutí služby zahraniční osobou. Oproti tomu daň na vstupu je daň, která je obsažena v částce za přijaté plnění, daň z poskytnuté úplaty, daň při dovozu zboží, daň při pořízení zboží, daň při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě, daň při poskytnutí služby zahraniční osobou. Dovozem zboží se rozumí situace, kdy zboží vstoupí ze třetí země na území Evropské unie [7].

Nejdůležitější povinností plátce je přiznat správně a včas daň, pokud se jedná o zdanitelné plnění. Za zdanitelné plnění se považuje takové plnění, které je předmětem daně a není od daně osvobozeno.

Místo plnění dodání zboží je:

- místo, kde se zboží nachází v okamžiku dodání (mimo přepravu či odeslání);
- místo, kde se zboží nachází v okamžiku zahájení svého odeslání nebo přepravy pořizovateli (v případě odeslání či přepravy);
- místo zahájení přepravy cestujících;
- místo, kde se nachází zákazník (dodání zemního plynu, elektřiny, tepla či chladicí energie prostřednictvím sítí v EU) [13].

Místem pořízení zboží uvnitř EU se považuje místo, kde přeprava zboží končí. U poskytnutí služeb osobám povinným k dani se za místo plnění považuje sídlo ekonomické činnosti příjemce. Pokud příjemce sídlo nemá, jedná se o místo, kde má bydliště nebo kde se obvykle zdržuje. V případě poskytnutí služeb osobám nepovinným k dani je místem plnění sídlo ekonomické činnosti dodavatele. Pokud dodavatel sídlo nemá, pak se za místo plnění považuje bydliště nebo místo, kde se obvykle zdržuje. Místem dovozu zboží je země EU, ve které se zboží při vstupu do EU nachází [13].

Uskutečnění zdanitelného plnění – den, kdy je plátce uskutečňující zdanitelné plnění povinen přiznat DPH na výstupu či den, kdy je plátce přijímající zdanitelné plnění oprávněn uplatnit odpočet daně.

Osvobození od daně definuje předmět daně, ze kterého se daň nevybírání a plátce tak není povinen, ale ani oprávněn, zahrnout do základu daně. V případě DPH se osvobození dělí na osvobození s nárokem na odpočet daně (např. dodání zboží uvnitř EU či vývoz zboží z EU do třetích zemí) a bez nároku na odpočet daně (např. nemocniční a zdravotní péče, kulturní služby, poskytnutí úvěrů či loterie) [13].

Odpočet daně si může uplatnit plátce, pokud přijatá zdanitelná plnění použije v rámci své ekonomické činnosti (mimo osvobozené). Tento nárok vzniká dnem, kdy vznikla povinnost přiznat daň na výstupu a lze jej uplatnit v daňovém přiznání k DPH za příslušně zdaňovací období.

2.2 Daňové subjekty DPH

OPD (Osoba povinná k dani) - je fyzická nebo právnická osoba, která uskutečňuje ekonomickou činnost.

OND (Osoba nepovinná k dani neboli neplátce) - je fyzická nebo právnická osoba, která neuskutečňuje ekonomickou činnost (např. neziskové organizace).

Plátce DPH - Fyzické a právnické osoby, které mají bydliště či sídlo na území ČR a jsou registrované k dani u některého z finančních úřadů ČR.

ORD (Osoba registrovaná k dani) - je FO nebo PO, které bylo přiděleno DIČ v některém nebo více státech Evropské unie.

OID (Osoba identifikovaná k dani) – touto osobou se stávají FO a PO, které nebyly založeny za účelem dosahování zisku a to pokud pořídí zboží od osoby registrované k dani z Evropské unie a jeho hodnota přesáhne 326 tisíc korun za rok [7].

3 DAŇOVÝ ÚNIK

Situace, kdy se daňový poplatník snaží zcela nebo jen částečně vyhnout placení daně, se nazývá daňový únik nebo vyhnutí se dani. Daňovým únikem se rozumí minimalizace daní prostřednictvím protiprávního jednání daňového subjektu. Naproti tomu vyhnutí se dani je snížení daně za pomoci nezamýšlených mezer daňového zákona. Proto je nutné neustále zákon doplňovat a z těchto „výhod“ udělat výhody dočasné. Daňové úniky zapříčiňují vznik tzv. šedé ekonomiky a některé mají i mezinárodní charakter. Každá země by měla alespoň pomocí daňových kontrol a sankcí bojovat proti daňovým únikům [1].

Existují základní dva typy daňových úniků a to úniky legální a úniky nelegální. Ovšem hranice mezi těmito dvěma typy je stejně nepřesná a sporná jako jejich vymezení.

Legálním daňovým únikem (neboli vyhnutí se dani) se rozumí snížení daně:

- umožněné zákonem (např. paušály, využití daňové ztráty)
- zdržením se zdanitelné činnosti
- pomocí mezery v daňovém systému.

Tento postup je sice na hranici zákona, ale bez jeho porušení [6].

Nelegální úniky jsou na rozdíl od těch legálních vymezeny v § 240 - § 247 Trestního zákoníku, jelikož se jedná o přímé a otevřené porušování daňových zákonů. Sankce jsou uvedeny v Daňovém řádu. Pachatelem může být nejen daňový subjekt, ale kdokoliv kdo svým úmyslným jednáním způsobí, že daň byla zkrácena ve větším rozsahu. V rámci těchto úniků je důležité vymezit hranice výše škody:

- škoda nikoli nepatrná – škoda dosahující částky nejméně 5.000 Kč,
- škoda nikoli malá – škoda dosahující částky nejméně 25.000 Kč,
- větší škoda – škoda dosahující částky nejméně 50.000 Kč,
- značná škoda – škoda dosahující částky nejméně 500.000 Kč,
- škoda velkého rozsahu – škoda dosahující nejméně částky 5.000.000 Kč [8].

Mezi trestné činy daňové patří:

§ 240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby – Odnětím svobody na 2 – 8 let bude pachatel potrestán, pokud ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu, nebo pokud poruší úřední uzávěru za účelem usnadnění tohoto činu či spáchá-li takový čin ve značném rozsahu nebo s nejméně dvěma osobami. Odnětím svobody na 5 – 10 let bude pachatel potrestán, spáchá-li tento čin ve velkém rozsahu. Pokuta za opožděné tvrzení daně činí nejméně 500 Kč. Daňovému subjektu vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení a penále z částky doměřené daně. V případě, že je daň přiznána ve správné výši, ale není uhrazena, pak se nejedná o trestný čin, ale daňovému subjektu hrozí sankce podle daňového řádu. Za zkrácení daně ve větším rozsahu se považuje např. zatajení informací a za vylákání výhody např. neoprávněné vylákání odpočtu DPH [8].

§ 241 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné platby – U tohoto trestného činu je pachatelem zaměstnavatel. Neodvedením plateb se rozumí neodvedení té části, která připadá na zaměstnance (poplatníka). Trestně odpovědný je zaměstnavatel pouze tehdy, pokud měl dostatečné množství finančních prostředků na výplatu hrubých mezd, ale sražené částky neodvedl a použil je na jiné účely. Avšak dle § 242 trestní odpovědnost za tento čin zaniká v případě, že pachatel dodatečně splnil svou povinnost a to předtím, než soud prvního stupně počal vyhlašovat rozsudek [8].

§ 243 Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení – Odnětím svobody na dva roky nebo zákazem činnosti může být potrestán ten, kdo nesplní svoji zákonnou oznamovací povinnost vůči správě daně, a ohrozí tak ve větším rozsahu řádné a včasné stanovení daně jinému nebo její vymáhání od jiného. Spáchá-li pachatel tento trestný čin ve značném rozsahu, pak mu hrozí odnětí svobody na 1 - 4 roky, nebo peněžitý trest [8].

§ 244 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží - Odnětím svobody na 1 – 3 roky nebo zákazem činnosti bude potrestán pachatel, který nakládal s nálepkami, kontrolními páskami či jinými předměty sloužícími k označení zboží pro daňové účely v rozporu s jiným právním předpisem v úmyslu někomu způsobit

škodu nebo si opatřit neoprávněný prospěch. Pokud tento trestný čin spáchá nejméně se dvěma osobami, nebo získá-li pro sebe nebo jiného značný prospěch, pak mu hrozí trest odnětí svobody na jeden rok až pět let. V případě, že by tímto činem pachatel získal prospěch velkého rozsahu, pak mu hrozí odnětí svobody na 2 – 8 let [8].

§ 245 Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti – Pachatel, který padělá nebo pozmění předměty sloužící k označení daní pro daňové účely (viz § 244) nebo předměty vydávané veřejným orgánem jako doklad o splnění poplatkové povinnosti v úmyslu způsobit jinému škodu či si opatřit neoprávněný prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci či jiné majetkové hodnoty. Stejný trest čeká i pachatele, který takové předměty uvádí do oběhu nebo je použije za pravé. Pokud je tento trest spáchán ve značném rozsahu se ziskem značného prospěchu, pak pachateli hrozí odnětí svobody na šest měsíců až pět let, nebo trest peněžitý. V případě zisku velkého rozsahu hrozí pachateli trest odnětí svobody v délce 2 – 8 let [8].

§ 246 Padělání a pozměnění známek – V případě padělání či pozměnění poštovní nebo kolkové známky s úmyslem způsobit jinému škodu nebo získat neoprávněný prospěch, bude pachatel potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci či jiné majetkové hodnoty. Pokud bude trest spáchán ve značném rozsahu či se ziskem značného prospěchu, pak bude pachatel potrestán odnětím svobody v délce šest měsíců až pět let. Pokud je získaný prospěch velkého rozsahu, hrozí pachateli trest v podobě odnětí svobody na 2 – 8 let [8].

§ 247 Porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství – Pokud někdo v době nouzového stavu v devizovém hospodářství poruší devizovým zákonem stanovené zákazy vztahující se na vyhlášený nouzový stav, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až šest let, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti [8].

Dále lze úniky členit dle jejich závažnosti od drobných až po ty závažné, dále podle daňového kritéria na úniky ze základu daně a na ty, které byly způsobené navýšením odpočtů a slev, nebo podle toho zda byly spáchány činem nebo nečinností [6].

4 ANALÝZA DPH

4.1 Analýza daňových úniků v oblasti DPH

Daňové úniky u DPH jsou nejrozšířenějšími daňovými úniky vůbec. Přispívá k tomu i četnost podávání daňových přiznání, která se mohou podávat buď čtvrtletně, nebo měsíčně a samozřejmě i snadnost a jednoduchost základních daňových úniků. Mezi takové úniky patří například:

Nabídka služby či zboží bez DPH – situace, kdy plátce nabídne své služby či zboží „levněji“ bez DPH. Plátce poté ani nepřizná ani neodvede daň.

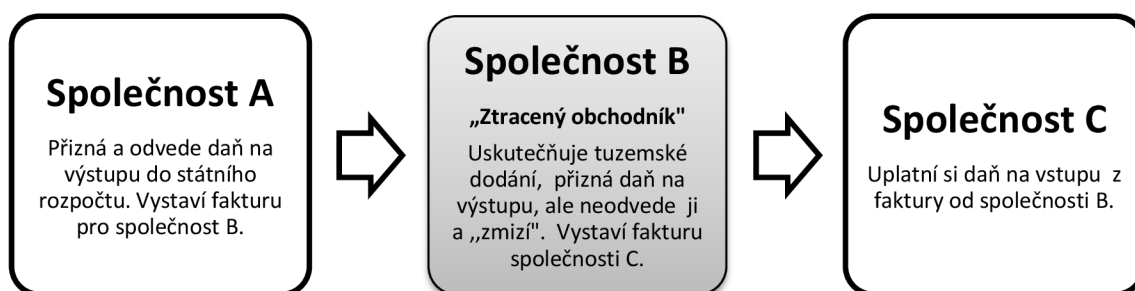
Fiktivní faktury – jedná se například o přijaté fiktivní faktury, čímž se navýší DPH na vstupu a sníží DPH na výstupu a dojde tak daňovému přeplatku. Plátce tímto neoprávněně uplatní nadměrný odpočet a získá nárok na vrácení daňového odvodu. Mezi nejčastější předměty fiktivních plnění patří dodávky různých obchodních služeb (př. zprostředkovatelské) a to především z důvodu obtížné prokazatelnosti. Tyto doklady si plátci buď tvoří sami, nebo si jejich vystavení koupí od jiné společnosti přes prostředníka. Existují i podvodné společnosti, které zasílají fiktivní faktury např. za katalogový zápis a oklamané firmy částku na faktuře zaplatí.

Daňové úniky ve větším měřítku jsou však složitější a hlavně organizované. Řadíme mezi ně tyto úniky:

Neodvedení či zkrácení daně - Tento druh podvodu spočívá v neoprávněném přiznání nadměrného odpočtu a jeho následném vyplacení. Může se ale také jednat o krácení daně na vstupu či daně na výstupu prostřednictvím například fiktivních faktur zahrnutých do účetnictví či zatajení tržeb, z čehož vyplývá neoprávněné snížení daňové povinnosti. Setkáváme se i s případy fiktivních firem s různou činností, které slouží například ke krácení daní či k neopodstatněnému přelévání zisku. Tento zisk často končí v daňových rájích.

Šedá a černá ekonomika – Do šedé ekonomiky spadají veškeré činnosti ekonomických subjektů, které nejsou výslovně zákonem zakázány a lze je tak považovat za legální. A jelikož tyto činnosti se nepříznávají a tudíž nejsou nikde evidovány, tak se stávají zdrojem daňových úniků. Jedná se například o zaměstnávání cizinců bez pracovního povolení (tzv. práce načerno), prodej pašovaného textilního zboží apod. Šedá ekonomika tvoří již 16% z HDP a její objem činí zhruba 600 miliard korun. Například v Rakousku se podílí šedá ekonomika na HDP pouze 8% [11]. Tomuto druhu ekonomiky nahrává stále rostoucí nezaměstnanost, zvyšování daní a především také obavy z budoucnosti, které panují mezi lidmi. Na rozdíl od šedé ekonomiky je černá ekonomika naprosto nelegální a řadíme do ní například prostituce, prodej a výrobu drog nebo prodej kradeného zboží.

„Ztracený obchodník“ („Missing trader“) – princip tohoto podvodu se řadí mezi jednodušší typy podvodů a účastní se ho nejméně tři podnikající společnosti. Tato forma podvodu se uplatňuje nejčastěji na území jednoho členského státu.

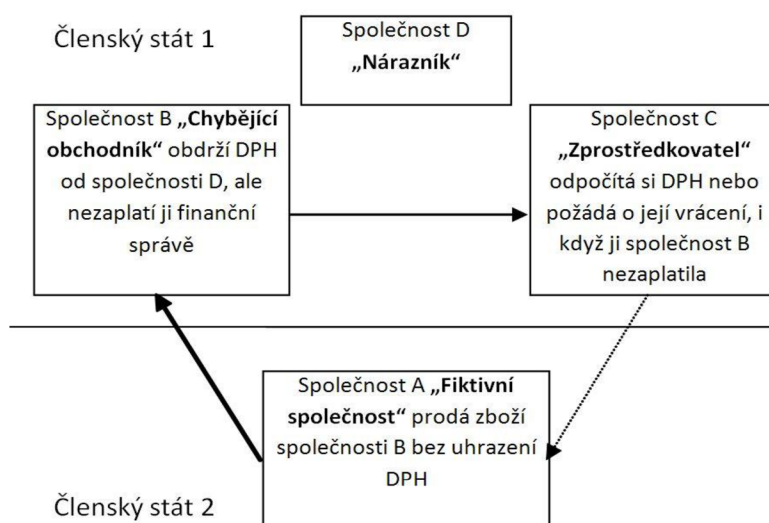

Obrázek 4: Schéma podvodu „Ztracený obchodník“ [podle Obrázek 5]

Ve většině případů se ovšem setkáváme s chybějícím článkem tohoto řetězce tzv. „Ztraceným obchodníkem“, což znemožňuje ověření údajů o uskutečnění daného obchodu a chybějící obchodník či společnost se stává nekontaktní.

Karuselové podvody

Karuselové podvody nebo také kolotočové či řetězové podvody jsou uskutečňovány na podobném principu jako ztracený obchodník, ale uskutečňují se na území více členských států, zpravidla sousedních. Tento druh podvodů zaznamenal v posledním desetiletí značný nárůst v členských zemích EU. Ztráty se odhadují v řádu stovek miliard EUR ročně. Jediným cílem tohoto řetězce je vyinkasovat nadměrný odpočet. Podvodníci využívají především nedostatků v evropské legislativě a spolupráci při vyšetřování daňových podvodů.

Obrázek 5: Průběh karuselových podvodů [16]

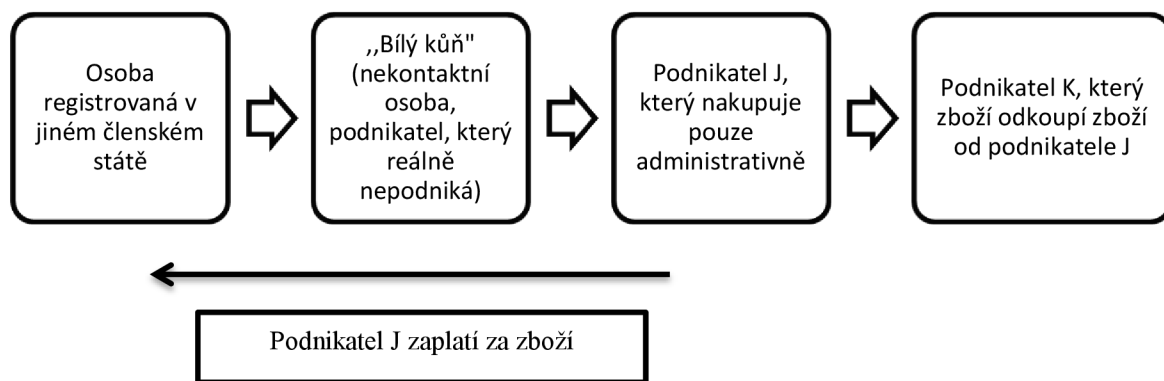
„Nárazník“ („Buffer“) – kryje vazbu mezi společnostmi „B“ a „C“.

Předmětem karuselových podvodů se může stát jakákoli komodita. Organizátoři se neustále pohybují mezi jednotlivými státy a mění předmět zdanitelného plnění. Za společné rysy můžeme považovat:

- rychlou obrátkovost (prodávaneho předmětu plnění)
- těžko prokazatelnou identifikovatelnost (předmět lze snadno zaměnit s jiným kusem či litrem apod.)
- nepříliš vysoká hodnota daného předmětu a jeho snadná přemístitelnost
- daňový únik se provádí obtížně, pokud je předmět v režimu přenesené daňové povinnosti [12].

Daňové úniky při dovozu zboží ze třetích zemí představují pro Českou republiku velký problém. Vyplývá to z kontroly správy daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetích zemí Nejvyšším kontrolním úřadem (NKÚ). Za období 2008 až 2010 bylo zjištěno, že z kontrolovaných 304 plátců nevykázalo v daňovém přiznání základ daně a nepřiznalo daň 115 plátců. Celková hodnota tohoto nevykázaného základu daně činila více než 6,7 mld. Kč [17]. Pro omezení vzniku těchto daňových úniků je velice důležitá rychlost správce daně, ale proces zjišťování je zdlouhavý a limitovaný právními předpisy.

Daňové úniky při pořízení zboží z jiného členského státu – K podvodu dochází v situaci, kdy je zboží pořizováno z jiného členského státu nastrčenou osobou, tzv. bílým koněm (viz kapitola 5.3), jehož existence a podnikatelská činnost vznikly pouze za účelem daňového úniku. Tato osoba ani reálně nepodniká, a nakupuje za ni podnikatel, který toto zboží administrativně odkoupí, ovšem nezaplatí za něj daň. Tento bílý kůň pořídí zboží, obdrží peníze z administrativního nákupu a uplatní nárok na odpočet daně. Podnikatel následně může prodat zboží dále.

Obrázek 6: Daňové úniky při pořízení zboží z JČS [vlastní tvorba]

4.2 Statistiky a přehledy DPH a DAP

Generální ředitelství – Finanční správa ČR a Generální ředitelství cel – Celní správa ČR každoročně publikují souhrnné daňové statistiky. Pojem „Daňová statistika“ zahrnuje roční přehledy o vývoji inkasa jednotlivých daní z pohledu nejrůznějších kritérií jako například odvětvová klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), počty podaných daňových přiznání, počty poplatníků a další položky získané z údajů z daňových přiznání a skutečného inkasa daní vedeného na účtech u ČNB. Tyto přehledy jsou průběžně během roku aktualizovány. Pro správu daní ovšem velice důležitý také spolehlivý informační systém. V České republice se používá automatizovaný daňový informační systém (ADIS). Orgánům finanční správy slouží ke zkvalitnění správy a komunikaci Finanční správy ČR s EU, kdežto u daňových subjektů se využívá prostřednictvím daňového portálu k elektronickým podáním a poskytování informací pomocí daňových informačních schránek. Informace o činnosti Finanční a celní správy každoročně překládá vládě České republiky a veřejnosti Ministerstvo financí.

Tabulka 1: Přehled DAP k DPH

Rok	Celkem počet DAP k DPH
2008	2 979 628
2009	3 016 097
2010	2 992 154
2011	2 967 487
2012	2 994 967
2013	2 498 345

Zdroj: [18]

Z přehledu vyplývá, že počet podaných přiznání spíše klesá. Svůj podíl na tom jistě může mít například neustále se zvyšující sazba daně, nadále přetrvávající světová hospodářská krize, která zapříčinila ukončení ekonomické činnosti několika podnikatelských subjektů či nárůst hospodářské kriminality. Nejvyšší počet daňových přiznání byl odevzdán v roce 2009 a naopak nejnižší v roce 2013.

Tabulka 2: DPH za zdaňovací období roku 2012 (v tis. Kč a počtu DAP)

Odvětví NACE	Výše zdanitelného plnění základ daně		Nárok na odpočet daně základ daně		Příznaná daň celkem (ř. 64 - ř.65)	Počet podaných daňových přiznání
	snížená (ř.2)	základní (ř.1)	snížená (ř.41)	základní (ř.40)		
0 - Neurčeno	221 175 192	1 172 158 266	132 195 357	1 048 229 914	41 109 812	134 072
A - ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBÁŘSTVÍ	114 802 338	56 201 115	42 013 592	103 543 013	793 266	124 646
B - TĚŽBA A DOBÝVÁNÍ	602 462	50 212 987	978 419	42 800 510	1 492 834	3 340
C - ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	214 703 378	1 145 259 938	133 587 536	1 234 513 604	-5 587 442	388 926
D - VÝROBA A ROZVOD ELEKTŘINY, PLYNU, TEPLA A KLIM. VZDUCHU	39 791 517	422 768 301	12 226 267	339 047 668	22 123 928	16 494
E - ZÁSOBOVÁNÍ VODOU; ČINN. SOUVISEJÍCÍ S ODPAD. VODAMI, ODPADY A SANACEMI	40 333 196	36 852 499	3 903 830	47 436 187	2 941 334	19 123
F - STAVEBNICTVÍ	54 693 310	168 315 787	4 426 077	254 459 616	-8 380 710	415 406
G - VELKOOBCHOD A MALOOBCHOD.OPRAVY A ÚDRŽBA MOTOR. VOZIDEL	570 148 515	2 190 778 920	373 348 206	1 970 985 393	144 781 962	873 378
H - DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ	27 602 192	251 398 368	9 923 610	225 759 107	8 888 260	133 933
I - UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ A POHOSTINSTVÍ	28 204 478	47 670 434	17 308 384	37 491 067	3 826 174	99 162
J - INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI	12 318 161	219 470 639	5 848 934	127 035 364	20 055 518	85 366
K - PENĚŽNICTVÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ(85,86)	1 364 382	59 460 731	413 837	44 745 352	3 796 472	11 895
L - ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ (88)	36 633 504	223 763 567	16 926 105	167 820 319	15 755 063	154 319
M - PROFESNÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI (69,70,71,72,73,74,75)	25 032 581	366 398 125	9 998 145	259 331 316	23 861 660	284 892
N - ADMINISTRATIVNÍ A PODPŮRNÉ ČINNOSTI (77,78,79,80,81,82)	8 780 384	90 935 355	3 289 443	68 146 130	5 395 978	61 100
O - VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ (84)	3 863 883	63 836 314	2 506 989	52 685 814	5 618 250	20 372
P - VZDĚLÁVÁNÍ (85)	3 271 556	9 798 103	2 779 965	8 830 590	1 344 300	15 574
Q - ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE (86,87,88)	44 427 533	6 852 897	40 539 222	11 251 865	2 800 943	14 053
R - KULTURNÍ, ZÁBAVNÍ A REKREAČNÍ ČINNOSTI (90,91,92,93)	7 559 100	20 186 697	2 363 234	17 144 756	1 758 252	38 405
S - OSTATNÍ ČINNOSTI (94,95,96)	9 647 738	57 984 367	4 183 173	43 500 925	4 069 246	100 046
T - ČINNOSTI DOMÁCNOSTÍ JAKO ZAMĚSTNAVATELŮ; (97,98)	24 790	110 259	11 637	86 759	6 563	371
U - ČINNOSTI EXTERITORIÁLNÍCH ORGANIZACÍ A ORGÁNŮ (99)	520	26 289	784	12 709	2 692	94

Zdroj: [18]

NACE ("Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes") je zkratka pro statistickou klasifikaci ekonomických činností, kterou používá Evropská unie. Statistiky, které vzniknou za použití této klasifikace, lze srovnávat v celé Evropské unii, možné je i srovnání se světovými statistikami. Používání NACE patří do povinností všech členských států.

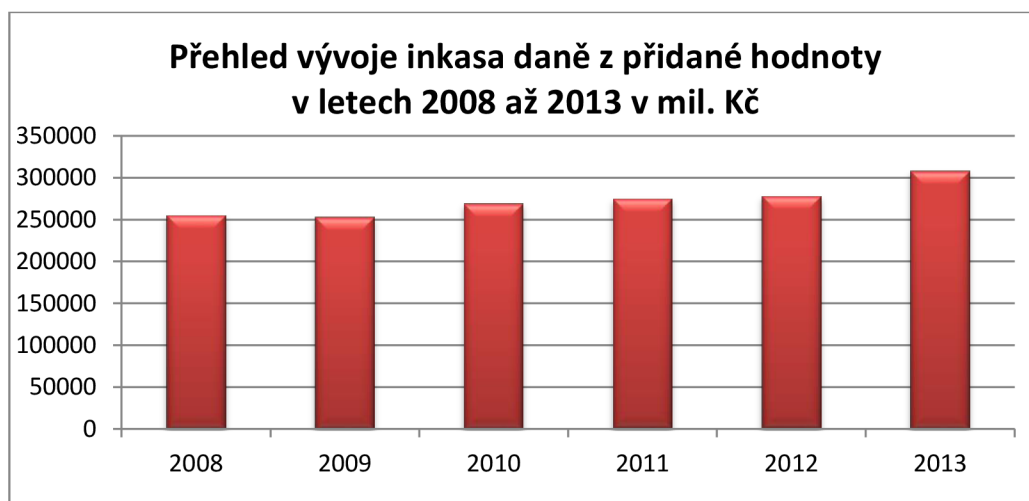
Nejproduktivnější v oblasti DPH je oblast velkoobchodů a maloobchodů, oprav a údržby motorových vozidel. Naopak nejméně DPH plyne z činností exteritoriálních organizací a orgánů. Do těchto činností spadají například činnosti mezinárodních organizací a mohou sem spadat i činnosti diplomatických a konzulárních misí.

Tabulka 3: Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 2008 - 2013 (v mil. Kč)

Daň	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Daň z přidané hodnoty	255 190	253 612	269 547	275 394	278 231	308 462
Daň z příjmů právnických osob	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461	113 052
Daň z příjmů vyb. srážkou	19 299	19 189	19 298	19 848	20 781	20 488
Daň silniční	6 002	4 795	5 100	5 187	5 206	5 273
Daň dědická	115	88	87	78	71	76
Daň darovací	345	162	138	4 279	3 368	108
Daň z převodu nemovitostí	9 950	7 809	7 453	7 362	7 660	8 894
Ost. příjmy, odvody, pok. a popl.	4 281	3 784	3 487	3 109	3 039	1 869
DPFO - podnikatelů	17 749	5 565	7 987	2 939	3 261	2 680
DPFO ze záv. činnosti	115 180	111 042	111 842	119 373	119 787	126 134
Daň z nemovitostí	5 195	6 361	8 747	8 568	9 541	9 847
Odvod z elektřiny ze slun. záření				5 939	6 403	5 817
Odvod z loterií §41b odst. 1					1 287	2 076
Odvod z loterií §41b odst. 2,3,4					4 649	5 981
C E L K E M	606 896	522 950	548 432	561 388	583 746	610 759

Zdroj: [18]

Vliv na vývoj DPH má například zvyšující se sazby daně, nadále přetrvávající světová hospodářská krize, hospodářská kriminalita či přeshraniční nákupy obyvatel a podnikatelů. Vývoj má stoupající tendenci, ovšem vzhledem ke zvyšování sazeb daně, které proběhlo v období 2008 až 2013 4x, není nárůst až tak zásadní a na tom má podíl zejména daňová kriminalita. Údaje od roku 1993 do roku 2013 jsou v příloze č. 3.

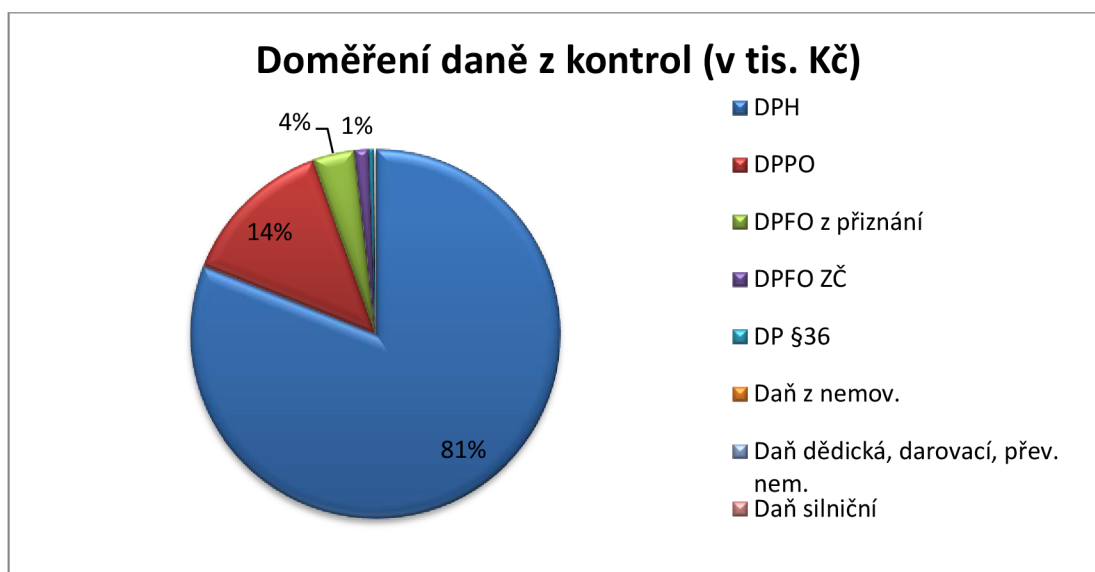
Graf 1: Přehled vývoje inkasa DPH v letech 2008 až 2013 [18]

Tabulka 4: Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2012

Druh příjmu	Počet subjektů	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	534 880	13 466	6 830 573
Daň z příjmů PO	505 976	7 307	1 136 611
Daň z příjmů FO – z přiznání	1 306 587	9 466	311 257
Daň z příjmů FO – závislá činnost	523 030	5 550	104 184
Daň z příjmů – zvláštní sazba (§36)	420 956	2 031	34 965
Daň z nemovitosti	4 008 480	669	2 096
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	295 751	15	96
Daň silniční	811 639	3 962	10 979
Celkem	8 407 299	42 466	8 430 760

Zdroj: [18]

Z tabulky vyplývá, že nejčastěji se kontroly provádějí právě u daně z přidané hodnoty, zatímco u daně dědické, darovací a z převodu nemovitosti se kontroly provádějí spíše výjimečně. Částka, která odpovídá výši doměřené daně prostřednictvím kontrol je také nejvyšší u DPH. Počet subjektů je zároveň počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

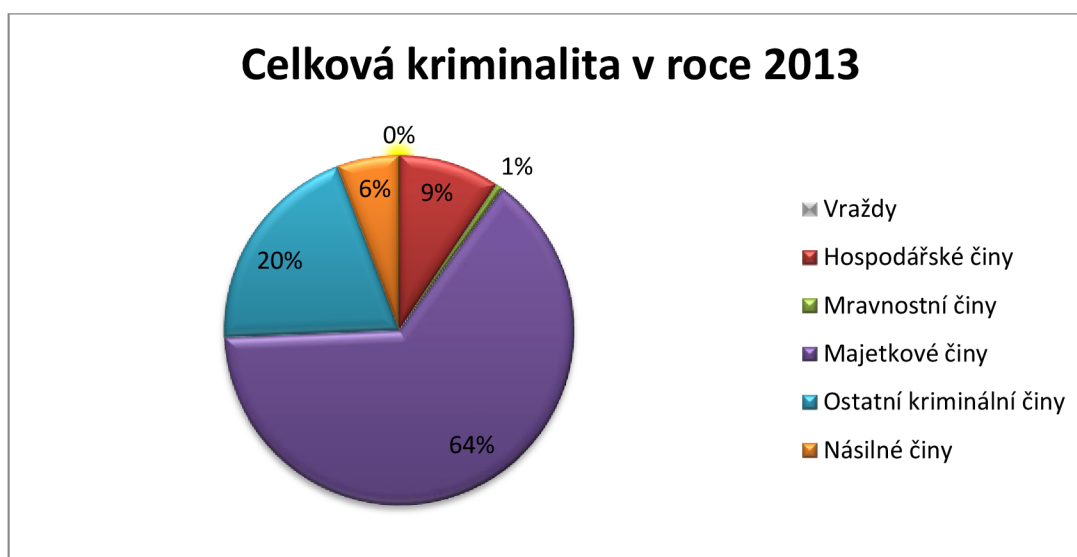
Graf 2: Doměření daně z kontrol [vlastní tvorba dle Tabulky 4]

Tabulka 5: Statistika vybraných daňových kriminalit

Rok a druh úniku	Zjištěno skutků	z toho	Celkem v prověřování	Stíháno, vyšetřováno osob	Škody v tis. Kč	
		ukončeno prověřování			Celkem	Zajištěno
2010						
§ 240 TZ	601	304	362	545	4 510 534	0
§ 241 TZ	665	333	352	381		0
2011						
§ 240 TZ	704	381	407	547	3 361 121	710
§ 241 TZ	692	438	286	422	210 396	0
2012						
§ 240 TZ	916	450	587	670	6 278 758	410
§ 241 TZ	607	358	297	355	169 310	0
2013						
§ 240 TZ	1114	732	546	818	6 843 153	1531
§ 241 TZ	583	320	295	327	132 437	0
01 - 04/2014						
§ 240 TZ	330	121	539	229	3 815 981	20
§ 241 TZ	313	106	348	132	54 307	0

Zdroj: [20]

Nejvíce trestných skutků zkrácení daně (§240 TZ) bylo zjištěno v roce 2013, ale tentýž rok byl ukončen i nejvyšší počet prověřování. Zajímavé je, že např. za první 4 měsíce roku 2014 je výše škod vyšší než za celý rok 2011. Z dané statistiky vyplývá, že daňových úniků v podobě krácení daní je páčáno více než v rámci neodvedení daně. V důsledku hospodářské kriminality je 16 občanů ČR hledáno Interpolem (největší policejní organizace na světě). Více informací v přílohách č. 1 a 2.

Graf 3: Celková kriminalita v roce 2013 [vlastní tvorba dle Tabulky 5]

4.3 Nejdůležitější změny v DPH

V roce 2008 došlo ke zvýšení snížené sazby o 4 procentní body a to z 5% na 9% v důsledku legislativních změn. Od 1. 1. 2009 byla zavedena možnost skupinové registrace, kde za skupinu plátců DPH vede účetnictví a podává daňová přiznání jeden zastupující člen. Od 1. 4. 2009 byl zrušen zákaz uplatnění odpočtu DPH při pořízení nového automobilu zakoupeného u tuzemského či zahraničního obchodníka a při nákupu ojetých osobních automobilů od obchodníků z EU. V roce 2010 došlo ke zvýšení obou sazeb o 1% a navýšení inkasa. Novela zákona o DPH v roce 2011 nově zavedla §92a a to konkrétně přenesení daňové povinnosti. Tato povinnost byla zavedena i jako opatření proti daňovým únikům. Od 1. 1. 2012 došlo k výraznému zvýšení snížené sazby DPH z 10% na 14%. Tato změna měla podle MF ČR výrazně přispět do státního rozpočtu (navýšení o 23 mld. Kč) a vytvořit rezervu pro tzv. důchodovou reformu. Plánovaný výběr měl činit 221,6 mld. Kč, přičemž skutečný činil jen 199,7 mld. Kč [21]. Z toho vyplývá, že ne každé navýšení daní musí znamenat nárůst veřejných financí. V roce 2013 opět vzrostly obě sazby DPH o 1%. Ovšem v původní variantě se hovořilo o sjednocené sazbě DPH a to ve výši 17,5%, která byla odložena na rok 2016. Vláda také jedná o možnosti třetí sazby, která by se vztahovala na dětské pleny a knihy a byla by ve výši 5%.

Tabulka 6: Vývoj DPH v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sazba daně základní	19	19	19	20	20	20	21	21
Sazba daně snížená	5	9	9	10	10	14	15	15

Zdroj: [Vlastní tvorba]

Od ledna 2014 mají plátcí DPH povinnost podávat daňová přiznání i hlášení pouze elektronicky. Stejným způsobem budou podávat i přihlášku k registraci či oznámení o změně registračních údajů u plátce DPH. Výjimku mají fyzické osoby, jejichž obrat nepřesáhne šest milionů korun za posledních 12 měsíců. Ti si budou moci zvolit mezi papírovou a elektronickou formou.

5 RIZIKA DAŇOVÝCH ÚNIKŮ A ANALÝZA KRITICKÝCH MÍST JEJICH VZNIKU

Riziko je pojem, který je chápán jako nebezpečí vzniku určité ztráty, škody či zničení. Vyjadřuje vysokou míru pravděpodobnosti nezdaru zejména při podnikání. Z daňového pohledu se jedná například o riziko neodvedení daně, odvedení v nesprávné výši či vyplacení nadměrného odpočtu na základě zatajeného stavu či předložením nepravdivých údajů. V případě daňového úniku musí daňový subjekt podstupovat vysoké riziko odhalení.

5.1 Analýza rizik daňových úniků

Pravděpodobnost výskytu daňových podvodů závisí zejména na stavu legislativy, vymahatelnosti práva a míře výnosu z podstoupení rizika. Daň z přidané hodnoty patří mezi nejrizikovější daně se sklonem k daňovým únikům. Tato daň je u podvodníků velice „oblíbená“ z důvodu rychlé obrátkovosti, relativní jednoduchosti provedení podvodu a celkově z principu fungování daně. DPH má oproti ostatním daním „nevýhodu“ v četnosti zdaňovacích období, která jsou čtvrtletní nebo dokonce měsíční. Podvodníci tak mohou čerpat nadměrné odpočty i několikrát do roka. Z pohledu daňové kriminality existuje několik základních faktorů jako například nepodávání daňových přiznání, neplacení daňových povinností, zvyšující se výskyt tzv. bílých koní, jednatelé společností se stávají nekontaktními. Naproti tomu je zde legislativa a předpisy, které správcům daně příliš nakloněni nejsou, zrušení kontroly evidence pohybu osob a zboží na hranicích boji proti daňovým únikům též příliš nepřispívá, stejně jako nepřiliš rychlá spolupráce se zahraničím. Marná není ani otázka nového zákona o DPH, už jen z toho důvodu, že podvodníci jsou vždy o krok napřed a využívají zejména mezer v zákoně.

5.2 SWOT analýza daňové kriminality

Tabulka 7: SWOT analýza daňové kriminality

S – silné stránky	W – slabé stránky
<p>Existence subjektů podílejících se na řešení problematiky: finanční úřady, daňoví správci, justice, policie (např. útvar pro odhalování organizovaného zločinu)...</p> <p>Spolupráce mezi členskými státy</p> <p>Medializace problematiky, informovanost obyvatel</p> <p>Vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla</p> <p>Existence národní strategie v oblasti prevence kriminality</p> <p>Směrnice č. 2006/112/ES</p>	<p>Nemožnost kontroly pohybu zboží</p> <p>Neexistující legislativní ukotvení prevence kriminality</p> <p>Neustále měnící se daňové zákony</p> <p>Zdánlivá jednoduchost daňových úniků</p> <p>Obtížná prokazatelnost a vymahatelnost (zvláště organizovaného zločinu)</p> <p>Pomalé předávání informací</p> <p>Negativní vývoj na trhu práce</p> <p>Pachatelé jsou většinou o krok napřed před policií a justicí</p>
O – příležitosti	T – hrozby
<p>Zrychlení mezistátní výměny informací</p> <p>Systematické vzdělávání pracovníků pracujících v oblastech souvisejících s hospodářskou kriminalitou</p> <p>Podrobná znalost kritických míst vzniku daňových úniků</p> <p>Elektronizace veřejné správy</p> <p>Elektronizace ve správě daní</p> <p>Přeshraniční evidence pohybu zboží</p>	<p>Přetrvávání nedostatků v legislativě</p> <p>Počítačová kriminalita</p> <p>Neustále se zvyšující daňové zatížení</p> <p>Korupce</p> <p>Recidiva</p> <p>Existence bílých koní</p> <p>Různá implementace základních předpisů</p>

Zdroj: [Vlastní zpracování]

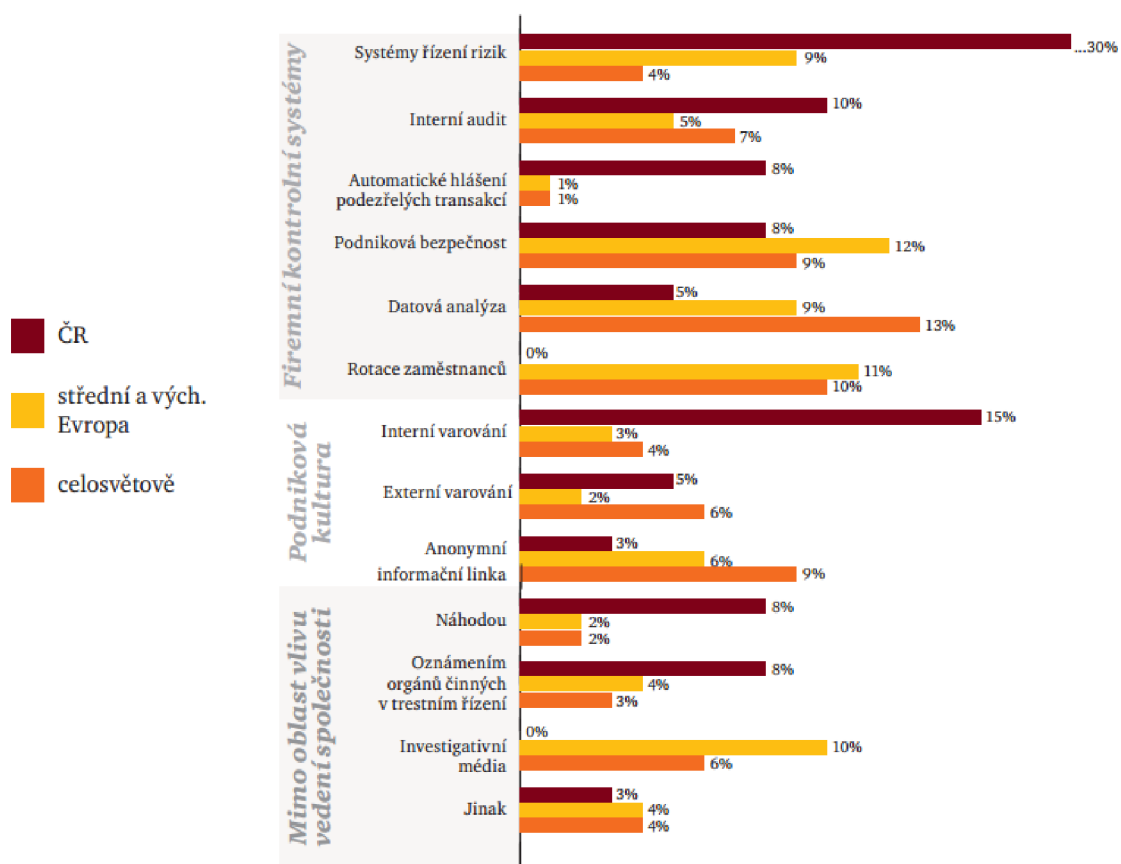
5.3 Analýza kritických míst a příčin vzniku daňových úniků

Příčin vzniku a existence daňových úniků je několik, například přílišné daňové zatížení či nedokonalé a složité daňové zákony. Ke zlepšení výběru daní je v první řadě důležitá dobrá legislativa, správa daní a v neposlední řadě morálka obyvatel, která je v České republice dost na pováženou a nelze se tomu příliš divit. S ohledem na „velikost“ má tato země obrovský počet poslanců, senátorů a ostatních politiků. Velice často dochází ke změnám zákonů a to především z důvodu, že vznikají často na poslední chvíli a jsou nedokonalé. Dalším problémem je existence tzv. „Bílých koní“.

Bílý kůň – je výraz, se kterým se v poslední době často setkáváme. Jedná se o nastrčenou osobu, která svou identitou kryje skutečného pachatele trestné činnosti. Tato osoba je k takovému jednání buď donucena, nebo jde o velice naivní nevzdělanou osobu či osobu bez majetku, která nemusí ani tušit, že se podílí na trestné činnosti. Dříve byli na tuto roli najímáni cizinci (nejčastěji Ukrajinci), nyní jsou to často bezdomovci, narkomani, nezaměstnaní nebo jen lidé, kteří potřebují peníze. Jediné, co se od těchto lidí žádá je, aby měli způsobilost k právním úkonům. Bývají využíváni k registraci jako podnikatelé při neplacení fiktivních faktur za odebrané zboží, při daňových podvodech, podvodech s dotacemi či praní špinavých peněz. Bílým koněm však nemusí být jen osoba, ale také celá firma. Jedná se například o zadluženou firmu, kterou pachatel odkoupí, bílý kůň převezme firmu a převede její sídlo a poté je nucen se skrývat před správci daně, zlikvidovat účetní dokumentaci a stát se nekontaktním. Ve firmách už se samozřejmě jedná o lidi způsobilé k takové činnosti, kteří jsou informovaní. Těmto bílým koním se ale také může snadno stát, že se stanou nepohodlnými svědky a velice draze za to zaplatí.

Zásadní problém s výběrem daní u nás zcela jistě vytváří i Vietnamci, kteří podnikají na území České republiky a představují významnou ekonomickou zátěž. Hlavním zdrojem jejich příjmů jsou především kriminální činnosti jako například výroba a prodej padělků cigaret, alkoholu či tzv. značkového zboží, z čehož plyne neodvádění daní (spotřební daně, DPH), dále pašování a prodej drog, násilná trestná činnost (např. loupeže). Nejvíce cizinců ze zemí mimo EU odsouzených za závažné trestné činy v ČR je vietnamské národnosti.

5.4 Způsoby odhalení daňových úniků

Obrázek 7: Odhalení podvodů [14]

Z výsledků průzkumu lze usuzovat, že společnosti hospodářskou kriminalitu nepodceňují. Je pozitivní, že 40% českých společností dokázalo odhalit podvod prostřednictvím systému řízení rizik podvodů či interním auditem. Celosvětový průměr se pohybuje okolo 11%. České společnosti ale mají naopak zdrženlivý přístup k využívání IT detekčních systémů, které mohou být velice efektivní při správném využití. Z grafu vyplývá, že využití těchto metod je pouze 5%, což je pod celosvětovým průměrem, který činí 13% [14].

6 SROVNÁNÍ DAŇOVÉ KRIMINALITY V ČR A V RAKOUSKU

Obsahem této kapitoly bude porovnání několika rozdílů mezi českou a rakouskou právní úpravou, informace o základní trestní odpovědnosti a trestání daňových trestných činů, porovnání několika daňových trestných činů a přehled sazeb DPH v EU.

Asi nejzásadnější rozdíl mezi hospodářstvím a právním řádem v České republice a v Rakousku je ve vývoji. V Rakousku se vyvíjely na základě svobodných zásad tržního hospodářství od konce druhé světové války, zatímco v případě České republiky tento vývoj trvá bezmála dvacet let. Co se týče právní úpravy, tak se jedná o úpravu jednotnou, kde jsou všechny trestné daňové činy na jednom místě na rozdíl od Rakouska, kde jsou skutkové podstaty rozděleny do speciálních předpisů tvořící tzv. vedlejší trestní právo (Nebenstrafgesetze) [15]. Pachatelé mohou být jak osoby fyzické, tak osoby právnické, ale je třeba poznamenat, že pachatelem mohou být i nepodnikatelé a osoby nevykonávající hospodářskou činnost včetně podnikání.

Trestní a daňové právo jsou propojeny a to zejména kvůli skutečnosti, že daňové trestní právo vzniklo z práva daňového a proto jeho úpravu nalezneme v daňových zákonech, ovšem hrozící sankce vzhledem k charakteru již spadají do úpravy práva trestního. Nejobecnějším pojmem v rakouské právní úpravě je pojem „Steuerstrafrecht“, který se překládá jako „Daňové trestní právo“. Tento pojem vymezuje určitou oblast, kde se prolínají a překrývají normy trestního a daňového práva. Konkrétně v rakouském právu zahrnuje trestněprávní úpravu podle ustanovení § 33 až 52 [15].

6.1 Základní trestní odpovědnosti a trestání daňových trestných činů

V Rakousku se za trestný čin se považuje jak jeho dokončení, tak i pokus o něj, ovšem jeho příprava trestná není na rozdíl od české úpravy. U provedeného daňového činu lze aplikovat institut účinné lítosti či doznání, který nalezneme v § 29 rakouského daňového trestního zákoníku. Musí být ovšem splněny tyto podmínky: spáchání trestné činnosti musí být s přesností oznámeno finančnímu orgánu (např. výše zkrácení daně a doba spáchání), předložení veškerých podkladů potřebných k této záležitosti a oznámení všech okolností, které s případem souvisí. Důležitou a nezbytnou podmínkou je úhrada dlužné částky či její část a to ve lhůtě, kterou si poplatník sám spočítá. Ovšem částečná úhrada znamená také částečné osvobození od trestu. Lhůta se pohybuje od jednoho měsíce až po 2 roky v případě splátek. Další podmínkou je, že trestný čin nesmí vyjít najevo ještě před pachatelovým přiznáním a to ani částečně. Nad tuto dlužnou částku je povinen uhradit ještě sankci ve výši 25% (netýká se zálohově placených daní). Po uplynutí maximálně 5 let od ukončení trestné činnosti je v rakouské právní úpravě oproti české možnost promlčení. Do sankčního systému patří trest peněžitý trest, propadnutí věci a majetku či trest odnětí svobody. Právnícké osoby mohou být sankcionovány peněžní pokutou [15].

6.2 Jednotlivé daňové delikty

Neodvedení daně § 33 rakouského daňového zákona (FinStrG) – 3 varianty postihů. Podle varianty první je trestně odpovědný ten, kdo úmyslně zkrátí daň (neodvede řádně daň, vědomě sníží svou daň, atd.). Vyžaduje se alespoň úmysl nepřímý. Druhá varianta je zaměřena na postihy za úmyslné porušení povinnosti poskytovat předběžná hlášení. Pokud v důsledku toho dojde ke zkrácení daňového přiznání a tudíž i daně, pak se uplatní varianta první. Speciální třetí varianta je do jisté míry obdobou našeho § 241 TZ (viz kap. 3). Trestně odpovědný je ten, kdo úmyslně zkrátí daň prostřednictvím užívání zvýhodněné věci k jinému než určenému účelu a neoznámí tuto skutečnost příslušnému finančnímu úřadu. Za taková jednání je možnost peněžitého trestu a to až dvojnásobku výše zkrácení nebo trest odnětí svobody do dvou let. V případě zkrácení ve výši alespoň 500 000 Euro či soustavného páčání této trestné činnosti se může jednat o postih peněžitým trestem až do výše trojnásobku zkrácené částky a trestem odnětí svobody

do 3 let. Pokud se ovšem jedná o organizovanou trestnou činnost, pak může být soudem uložen trest až do výše 1,5 milionu Euro a trest odnětí svobody až na 5 let. **Sazby trestů odnětí svobody jsou podstatně nižší než dle české právní úpravy, ale jsou částečně kompenzovány velmi vysokými částkami peněžitých trestů** [15].

Daňový podvod § 39 FinStrG – tento trestný čin patří mezi nejnovější v rakouském trestním zákoníku. Jeho skutková podstata byla vytvořena novelou z roku 2010 a má postihovat závažné případy například v rámci organizované trestné činnosti. Zaměřuje se na tvorbu fiktivních či nesprávných dokladů a jejich udávání. Tyto daňové podvody vzhledem ke své závažnosti spadají do výlučné působnosti soudů. Trestnost ale vzniká teprve tehdy, je-li hodnota zkrácení daně vyšší než 100 000 Euro. Dle závažnosti jednání jsou ukládány jednotlivé tresty. Maximální výše trestu odnětí svobody je 10 let, peněžitého trestu pro FO 2,5 milionu Euro a pro PO až 5 milionů Euro [15].

Porušení povinnosti v hotovostním peněžním styku §48 FinStrG – Význam tohoto trestného činu má opodstatnění zejména v boji proti praní špinavých peněz či financování terorismu. Trestně odpovědný je ten, kdo poruší oznamovací povinnost při celní kontrole hotovostního peněžního styku ať úmyslně či pouze z nedbalosti. Povinnost nahlásit převoz se týká hotovostní částky či hodnoty převoditelných cenných papírů, která přesahuje 10 000 Euro. Ten, kdo takový převoz uskutečňuje je povinen nahlásit i účel takového převozu. Trestné jsou obě varianty porušení oznamovací povinnosti, úmyslná i nedbalostní. U úmyslné dosahuje maximální výše peněžitého trestu hodnoty 50 000 Euro [15].

Ve srovnání s Rakouskem lze říci, že charakter daňových trestných činů je velice podobný naší právní úpravě. Liší se ale metody úpravy. Česká právní úprava je jednotného rázu, kde jsou všechny trestné daňové činy na jednom místě na rozdíl od Rakouska, kde jsou skutkové podstaty nepřehledně rozděleny do speciálních předpisů. Ovšem rakouská právní úprava je oproti přísné české mírnější co se týče trestů odnětí svobody daných trestných činů a dává prostor vyšším peněžitým trestům.

6.3 Sazby DPH v zemích EU

Tabulka 8: Sazba DPH v zemích EU (v%)

Země	Základní sazba DPH 2004	Základní sazba DPH 2009	Základní sazba DPH 2014	Snížená sazba DPH 2014
Maďarsko	25	20	27	5 a 18
Dánsko	25	25	25	x
Chorvatsko	22	22	25	5 a 13
Švédsko	25	25	25	6 a 12
Rumunsko	19	19	24	5 a 9
Finsko	22	22	24	10 a 14
Řecko	18	19	23	6,5 a 13
Irsko	21	21,5	23	4,8 a 9 a 13,5
Polsko	22	22	23	5 a 8
Portugalsko	19	20	23	6 a 13
Itálie	20	20	22	4 a 10
Slovinsko	20	20	22	9,5
Belgie	21	21	21	6 a 12
Česko	22	19	21	15
Španělsko	16	16	21	4 a 10
Lotyšsko	18	21	21	12
Litva	18	19	21	5 a 9
Nizozemí	19	19	21	6
Bulharsko	20	20	20	9
Estonsko	18	20	20	9
Rakousko	20	20	20	10
Slovensko	19	19	20	10
Velká Británie	17,5	15	20	5
Francie	19,6	19,6	19,6	2,1 a 5,5 a 10
Německo	19	19	19	7
Kypr	15	15	19	5 a 9
Malta	18	18	18	5 a 7
Lucembursko	15	15	15	3 a 6 a 12

Zdroj: [19]

Základní sazba je v České republice velice podobná jako v ostatních členských zemích. Nejvyšší základní sazbu mají obyvatelé v Maďarsku 27% a naopak nejnižší v Lucembursku 15%. Snížená sazba je na tom u nás poněkud hůře a to především z důvodu, že je druhá nejvyšší v EU. První příčku obsadilo Maďarsko. Některé státy využívají 2 či 3 různé snížené sazby a některé státy mají dokonce nulovou sazbu DPH. V mimoevropských zemích je tato daň většinou nižší než 10% a například ve Spojených státech Amerických není DPH zavedena vůbec, existuje zde ale tzv. prodejní daň.

7 OPATŘENÍ PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM

Proti daňovým únikům je třeba bojovat na úrovni jak národní, tak i evropské a mezinárodní. Jednostranná řešení v podobě zpřísnění vnitrostátních opatření jsou jen malou částí na cestě k úspěchu. Na úrovni evropské unie je zapotřebí především spolupráce mezi jednotlivými členskými státy. EU vypracovala ucelený soubor opatření sloužících k potírání daňových úniků, mezi které patří nejrůznější právní předpisy, které se týkají například výměny informací či správní spolupráce. Informace lze měnit pouze prostřednictvím bezpečných komunikačních kanálů se specializovanou podporou IT. Zásada automatické výměny informací byla zavedena evropskou směrnicí o zdanění příjmů z úspor v roce 2005. Dále platí od roku 2012 nařízení o správní spolupráci v oblasti DPH, které upravuje shromažďování a sdílení informací o DPH daňových a celních úřadů s ostatními členskými státy. Z důvodu přenesení směrnice Rady Evropské unie do právního řádu ČR se prostřednictvím novely 1. 4. 2011 (tzv. technická novela) stala součástí zákona o DPH i tato opatření:

Režim přenesení daňové povinnosti § 92a - 92 e

Tzv. „Reverse-charge“ režim byl do roku 2011 využíván u dodání zlata (§ 92b), nově je v následujících letech aplikován také na dodání odpadu a šrotu (§ 92c), obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (§ 92d) a poskytování stavebních a montážních prací (§ 92e nabývá účinnosti až 1. 1. 2012). § 92a stanoví obecná pravidla v rámci jednotlivých plnění. V režimu přenesení daňové povinnosti je povinnost přiznat a zaplatit daň na výstupu přenesena na příjemce plnění. Obecně platí, že tento režim se uplatní pouze mezi plátcí DPH a to při poskytnutí plnění v tuzemsku. Plátce A vystaví daňový doklad se všemi náležitostmi běžného daňového dokladu dle zákona o DPH a to včetně sazby daně, ale neuvede výši DPH. Uvede místo toho sdělení, že daň je povinen doplnit, přiznat a zaplatit plátce B, pro kterého bylo plnění uskutečněno. Plátce B má za předpokladu splnění obecně platných podmínek nárok uplatnit daňový odpočet daně na vstupu. Oba plátcí – dodavatel i odběratel – jsou povinni vést evidenci, která obsahuje daňové identifikační číslo obchodního partnera, datum uskutečnění zdanitelného plnění, rozsah a předmět plnění a základ daně. Výpis z této evidence je třeba podat správci daně ve lhůtě stanovené pro daňová přiznání a to pouze elektronicky v dané struktuře a formátu.

Ručení za nezaplacenou daň § 109

Ručení za odvod DPH dodavatele je dalším z nástrojů správce daně, který slouží k zamezení daňových úniků. Je vhodné si informace o dodavateli předem ověřit v registru plátců, abychom se nevystavili riziku ručení za cizí DPH a tím i riziku dvojího zaplacení DPH. Ustanovení se vztahuje pouze na tuzemská zdanitelná plnění. Ručitelem se stává odběratel, resp. příjemce plnění, pokud v okamžiku uskutečnění daného plnění věděl, nebo mohl vědět, že dodavatel má v úmyslu daň na dokladu nezaplatit nebo se úmyslně dostal do situace, kdy nemůže daň zaplatit, či dokonce dojde ke zkrácení daně nebo vylákání daňové výhody. Správce daně sdělí ručiteli částku daně a vyzve jej k úhradě, pokud daňový subjekt nezaplatil ani po výzvě ani při vymáhání.

Institut nespolehlivého plátce (§ 106a ZDPH)

V roce 2013 je ručení za daň z přidané hodnoty rozšířeno novelou o tzv. Institut nespolehlivého plátce. Tyto nespolehlivé plátce bude možné si ověřit v Registru plátců DPH, kde budou zveřejněni Finanční správou ČR. Registr plátců DPH je aplikace, která umožňuje hledání plátců podle daňových identifikačních čísel (DIČ). Tato webová služba zjišťuje spolehlivost plátců DPH a registrovaných bankovních účtů těchto plátců. U subjektů, které jsou u správce daně registrováni, jako osoby povinné k dani bude nutné upřesnit údaje uváděné při registraci a odsouhlasit jejich zveřejnění na portálu daňové správy. Není povinností označit ke zveřejnění všechny bankovní účty uvedené v registraci, ale může to snížit důvěryhodnost dodavatele.

Za nespolehlivého plátce lze označit takový subjekt, který má dluh za tři měsíce minimálně 10 milionů korun, popřípadě je zapojen do podezřelých obchodů či nemá řádně vedené daňové doklady a byla mu udělena pokuta od úřadu ve výši alespoň půl milionu korun. Po prvním roce fungování tento registr eviduje 62 nespolehlivých plátců DPH. Očekávání ovšem bylo zcela jiné – vyšší. Problémem je ale především nutnost se přesvědčit u každého subjektu, se kterým bude chtít plátce obchodovat, zda se neřadí mezi nespolehlivé plátce. V opačném případě se vystavuje možnému riziku ručení za odvedení daně v případě nezaplacení nespolehlivým plátcem. Toto opatření víceméně ukazuje neschopnost státu vykonávat jednu ze svých základních povinností a její přesun na daňové subjekty, pro které to znamená „jen“ další administrativní zátěž. Navíc kontrola se musí provést ještě před uzavřením obchodu.

Tabulka 9: Evidence nespolehlivých plátců

Kraj	Počet nespolehlivých plátců DPH*
Praha	24
Jihomoravský kraj	20
Královehradecký kraj	6
Moravskoslezský kraj	3
Olomoucký kraj	3
Pardubický kraj	2
Plzeňský kraj	2
Ústecký kraj	1

*k 30. 4. 2014

Zdroj: [22]

Nejvíce nespolehlivých plátců má sídlo v Praze a v Jihomoravském kraji, kdežto ve Středočeském či Západočeském kraji nesídlí ani jeden takový plátec. Většina těchto plátců podniká například v oblasti velkoobchodu, pronájmu či správy nemovitostí.

Zkrácení zdaňovacího období (§ 99 ZDPH)

S rokem 2013 vešla v platnost zkrácená doba zdaňovacího období pro účely DPH, což pro nově registrované plátce znamená, že mají po určitou dobu povinně stanovené zdaňovací období na kalendářní měsíc. Pokud obrat plátce za předcházející kalendářní rok nepřesáhl částku 10 milionů korun a nejedná se o nespolehlivého plátce, pak může zažádat o prodloužení zdaňovacího období na kalendářní čtvrtletí. Tato změna ale není možná první dva roky od registrace k DPH a plátce ji musí nahlásit do konce ledna daného kalendářního roku. Správci daně toto zkrácené zdaňovací období může pomoci v odhalování případných daňových úniků a nedoplatků, vymáhání daní a snáze se přechází situacím, kdy se plátce stane nekontaktním.

Možná budoucí opatření

Nejlepším bojem proti daňovým únikům je snížení daňové zátěže, protože s rostoucím zatížením roste i motivace k daňovým únikům. Na Slovensku již dva roky úspěšně funguje program nazvaný „Daňová kobra“, který by měl časem začít fungovat i u nás. Jedná se o šedesátičlenný tým expertů složený z policistů, celníků a zástupců finanční správy, který by se měl zaměřit především na podvody v oblasti DPH. Na Slovensku tento systém prozatím sklízí úspěch, zatímco pro Českou republiku to znamená nárůst daňových úniků, protože podnikatelé páchající trestnou daňovou činností na Slovensku se pomalu přesouvají do Čech. U nás by mohl začít systém elektronické evidence fungovat od roku 2016, jedná se ovšem o velice optimistickou variantu, což pro narůstající počet daňových úniků též příliš optimistické není.

Další variantou jsou tzv. registrační pokladny, které prosazují především velké firmy. Jedná se o zařízení s fiskální pamětí, tiskárnou a zobrazovacím zařízením (displej), ze kterého je zákazníkovi vyhotoven a předán pokladní doklad. Fiskální paměť je zařízení pro jednorázový a neměnný zápis výsledných údajů z provozní paměti, umožňuje také opakovaný tisk již uložených údajů. Kapacita této paměti musí být schopna uchovávat údaje po dobu čtyř let. Nejbližší možný termín zavedení elektronické evidence tržeb je v roce 2017. To je ale též hodně optimistická varianta. Otázkou také zůstává, pro které daňové subjekty budou tyto poklady povinné, protože u plošného zavedení registračních pokladen ale nastává problém pro živnostníky. Velké firmy totiž příjmy registrovat musí, ale drobné živnostníky to velmi zatíží, kteří jsou i bez nich dost zavaleni dalšími povinnostmi.

Elektronickou registraci by mohla doplnit také tzv. „účtenková loterie“, která spočívá v řádném vystavování účtenek ke všem nákupům, a tyto účtenky jsou potom slosovateľné a výhrou je daná finanční částka. Cílem této loterie bude zapojení běžných spotřebitelů do pomoci státu při kontrole účtenek a boji s daňovými úniky. Na Slovensku měl tento program z počátku úspěch a tamní politici uvažovali i o snížení daní, po čase ale zájem o loterii klesá. Ekonomové tvrdí, že tento projekt je nesmyslný, ale politici se nevzdávají a projekt chtějí ještě vylepšit.

Ideálním řešením by bylo zavedení pokut za daňové úniky. Není nutné každého pachatele v daňové trestné činnosti hned posílat do vězení. Větší smysl má zaplatit pokutu dle rozsahu daňového úniku, čím rozsáhlejší únik, tím vyšší pokuta. Stát získá finanční prostředky, kdežto u trestů odnětí svobody stát platí z peněz daňových poplatníků pobyt daného pachatele ve vězení. Trestné by měly být i přípravy těchto daňových úniků, například pod hrozbou peněžitého trestu (pokuta).

Od věci by určitě nebylo snažit se obnovit důvěru ve vládu, protože chování obyvatel v daném státě je odrazem fungování vlády a jejího přístupu. Pokud k nám budou z novinových článků a reportáží v televizních zprávách neustále proudit informace o korupci, daňových podvodech, popř. záhadném obsahu krabice od bot, ze strany politiků, nemohou politici očekávat od svých občanů, že se nebudou chovat obdobně. Tímto a neustálých zvyšování daňového zatížení je k tomu nepřímo motivují. Ani neustále změny během funkčních období jednotlivých vedoucích stran formou četného vyslovování nedůvěry nejsou příliš dobrou podporou pro autoritu vlády. Bohužel v některých občanech jsou stále zakořeněny pozůstatky z doby vlády komunistické strany a tak se vzniklé problémy řeší v hospodě u piva, nebo se s pár nadávkami přejdou, protože lidé mají strach se ozvat. Česká republika zaznamenává sice nárůst daňových úniků, ale také narůstá počet vyšetření v psychiatrických léčebnách a to především z důvodu morálního úpadku v zemi. Lidé si nejsou jisti svou prací ani budoucností, berou si někdy nesmyslné půjčky, protože minimální mzda je na poměry v zemi zoufale nízká.

Dobrým opatřením by bylo zavedení odměn pro pracovníky finanční správy například v případě, že odhalí daňový únik či podvod, což by zvýšilo motivaci těchto pracovníků ke snaze je vyhledávat. Jejich práce je v tomto ohledu nedoceněná a finanční motivace může být poměrně účinnou motivací.

ZÁVĚR

Snahou každého státu je zvyšovat daně v rámci plnění veřejných rozpočtů a minimalizovat počet daňových úniků. Ovšem každý stát také musí brát v úvahu, že s růstem daňové zátěže poroste i motivace daňových subjektů se dani vyhnout, což bude mít za následek nárůst daňových úniků. Existence daňových úniků je bohužel nevyhnutelná a zatím nebyla nikde zásadním způsobem vyřešena. Snahou pracovníků finanční správy, celní správy a policie ČR je co nejvíce omezit výskyt těchto úniků na minimum. Česká republika má velké mezery ve zdrojích k zajištění odhalování, vyšetřování a dokazování daňové kriminality, ale také v oblasti vynutitelnosti práva. Problémem je také určitý boj o informace a jejich vynášení. Těžko lze provést kontrolu kvůli podezření z daňového úniku u osoby, která byla dopředu upozorněna. Jistou naději na zlepšení odhalování daňových úniků lze spatřovat ve speciálním týmu složeném ze zástupců finanční správy, celní správy a policistů. Bude tak zajištěna provázanost a především spolupráce těchto tří institucí. Tento projekt by měl začít fungovat co nejdříve. Hospodářská trestná činnost svým počtem netvoří až tak významnou část celkové kriminality, ovšem z důvodu vysokých škod se stává velice závažnou. Důležité je proti daňovým únikům efektivně a účinně bojovat prostřednictvím nejrůznějších preventivních opatření, zjednodušit daňovou soustavu a zredukovat mezery v právních předpisech a především využívat vysoké peněžité tresty za daňové úniky, než tresty v podobě odnětí svobody, na které doplatí opět pouze stát a daňoví poplatníci.

Cílem bakalářské práce bylo zpracování problematiky daňové kriminality, analýza daňových úniků a návrh preventivních opatření proti nim. Práce se zaměřila především na daně nepřímé, konkrétně DPH. V teoretické části této práce je popsána daňová teorie a základní pojmy, které se k tématu daňové kriminality vztahují. Dále se zaměřila na základní pojmy v oblasti DPH a následně vysvětlení pojmu „daňový únik“. Analytická část této práce se zabývala analýzou existujících druhů daňových úniků a jejich kritickými místy vzniku a porovnávala daňovou kriminalitu České republiky a Rakouska. Dle mého názoru jsem zpracovala daňovou problematiku, zanalyzovala daňové úniky a v závěru navrhla řešení, která si myslím, že budou v budoucnu realizovatelná a tak považuji cíle své bakalářské práce za splněné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

- [1] VANČUROVÁ, A., L. LÁCHOVÁ a J. VÍTKOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. aktualiz. vyd. Praha: 1.VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.
- [2] OCHRANA, F., J. PAVEL a L. VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- [3] KUČHTA, J., J. FENYK, M. FRYŠTÁK a V. KALVODOVÁ. *Hospodářská trestná činnost: multimediální učební text*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4256-8.
- [4] ČASTORÁL, Z. *Ekonomická kriminalita a management*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011. ISBN 978-80-7452-005-1.
- [5] NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-695-0.
- [6] HUBINKOVÁ, Z. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 3. aktualiz., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1593-3.

Právní předpisy:

- [7] Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické a digitalizované dokumenty:

- [9] Peníze.cz. DPH. *Proč teď Češi málo utrácejí? Jen rostoucí daň za to nemůže.* [online]. 01. 05. 2013 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dph/259755-proc-ted-cesi-malo-utraceji-jen-rostouci-dan-za-to-nemuze>
- [10] Centisio. *Daňová kontrola.* [online]. © 2013 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.censitio.com/reseni/danove-rizeni/>
- [11] Česká televize. *Šedá ekonomika v Česku kvete – dosáhla 16% HDP.* [online]. 10. 5. 2013 [cit. 2014-05-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/226554-seda-ekonomika-vcesku-kvete-dosahla-16-procent-hdp/>
- [12] SEMERÁD, P., L. BARTUŇKOVÁ a M. SEMERÁD. Karuselové podvody u daně s přidanou hodnotou se zaměřením na trh s pohonnými hmotami. In: MIČUDOVÁ, Kateřina. *Trendy v podnikání 2013: Recenzovaný sborník příspěvků mezinárodní vědecké konference* [online]. 2013. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2013 [cit. 2014-05-05]. ISBN 978-80-261-0321-9. Dostupné z: http://www.tvp.zcu.cz/cd/2013/PDF_sbornik/60.pdf
- [13] Europa: Přehledy právních předpisů EU. *Společný systém daně z přidané hodnoty (DPH (směrnice o DPH): Přehledy právních předpisů EU* [online]. 11. 2. 2011 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/taxation/l31057_cs.htm
- [14] PWC. *Celosvětový průzkum hospodářské kriminality 2014: Hospodářská kriminalita a její „evoluce“* [online]. © 2014 [cit. 2014-05-04]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/hospodarska-kriminalita/assets/pdf/global-economic-crime-survey-2014-cz.pdf>
- [15] KUČHTA, J. *Aktuální problémy daňové kriminality.* Brno: Masarykova univerzita, 2012, 1 CD-ROM [cit. 2014-04-18]. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 439. ISBN 978-802-1060-821.

- [16] Euroskop.cz: Daně. *Omezení „karuselových“ podvodů s DPH* [online]. 5. 11. 2009 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8439/14280/clanek/omezeni-karuselovych-podvodu-s-dph/>
- [17] NKÚ. *NKÚ kontroloval správu daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetích zemí* [online]. 26. 3. 2012 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/cz/media/nku-kontroloval-spravu-dane-z-pridane-hodnoty-pri-dovoze-zbozi-ze-tretich-zemi-id5929/>
- [18] Finanční správa. *Analýza a statistiky* [online]. © 2013 - 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky>
- [19] Finance.cz. *EU: DPH v roce 2014* [online]. 10. 3. 2014 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/413145-eu-dph-v-roce-2014/>
- [20] Policie České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2010, 2011, 2012, 2013 2014* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-26]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx>
- [21] Ministerstvo finanční České republiky. *Zpráva o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2012* [online]. červen 2013 [cit. 2014-05-07].
- [22] Bisnode. *Evidujeme 62 nespolehlivých plátců DPH* [online]. 12. 5. 2014 [cit. 2014-05-16]. Dostupné z: http://www.bisnode.cz/press_release/evidujeme-62-nespolehlych-platcu-dph/

Odborné časopisy:

- [23] ŠIROKÝ, J. a A. KOVÁŘOVÁ. The causes of changes in the rates of value added tax in the Czech republic and their possible impact. *ACTA VŠFS*. 2010, vol. 4, no. 2. ISSN 1802-792X.

Skripta:

- [24] HRSTKOVÁ DUBŠEKOVÁ, L. *Správa daní podle daňového řádu: skripta pro denní a kombinovanou formu studia*. Vyd. 2., dopl. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 978-80-214-4782-0.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Lafferova křivka	12
Obrázek 2: Daňová soustava ČR	14
Obrázek 3: Pracovní vymezení ekonomické kriminality	19
Obrázek 4: Schéma podvodu „Ztracený obchodník“	27
Obrázek 5: Průběh karuselových podvodů	28
Obrázek 6: Daňové úniky při pořízení zboží z JČS	29
Obrázek 7: Odhalení podvodů	39

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Přehled vývoje inkasa DPH v letech 2008 až 2013	32
Graf 2: Doměření daně z kontrol	33
Graf 3: Celková kriminalita v roce 2013	34

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled DAP k DPH	30
Tabulka 2: DPH za zdaňovací období roku 2012 (v tis. Kč a počtu DAP)	31
Tabulka 3: Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 2008 - 2013 (v mil. Kč)	32
Tabulka 4: Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2012	33
Tabulka 5: Statistika vybraných daňových kriminalit	34
Tabulka 6: Vývoj DPH v %	35
Tabulka 7: SWOT analýza daňové kriminality	37
Tabulka 8: Sazba DPH v zemích EU (v%)	43
Tabulka 9: Evidence nespolehlivých plátců	47

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Statistický výkaz - Kriminalita za období 1. 1. 2014 - 30. 4. 2014.....	I
Příloha 2: Statistický výkaz kriminality za období 1. 1. 2013 - 31. 12. 2013.....	V
Příloha 3: Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 1993 až 2013	IX

TSK	Název	z toho		Celkem v prově- řování	Objasněno		Spácháno skutků					Stiháno, vyšetřováno osob					Skody v tis. Kč		
		Zjištěno	ukončeno prověřování		Počet	Doda- tečně	Pod- vívem	Alko- hol	Reci- divisté	Nezletilí 1-14 let	Mladiství 15-17 let	Děti 1-17 let	Celkem	Reci- divisté	Nezletilí 1-14 let	Mladiství 15-17 let	Ženy	Celkem	Zajištěno
828	Poruš. tajemství doprav. zpráv	12	7	11	6	1	0	0	1	0	0	0	5	1	0	0	3	0	0
829	Zpronevěra	990	481	862	465	230	2	2	234	0	0	0	630	206	0	0	178	1 708 795	0
830	Podvod	1 883	835	2 083	794	370	1	1	469	1	1	2	894	323	0	0	253	1 203 822	134
831	Plet. při veř. soutěži a dražbě	17	7	40	7	2	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	3	0	0
832	Poruš. pf. o nakl. s k. zb. a t.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
833	Zneuž. informací v obch. styku	16	4	25	4	4	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	1	32 875	0
834	Neoprávněné provozování loterie	9	0	18	0	1	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0
835	Poruš. předp. o nálepkách	25	18	8	18	4	0	0	4	0	0	0	26	4	0	0	1	623	0
836	Neoprávněné nakl. s os. údaji	2	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
837	Ostatní tr. činy proti měně	5	5	2	5	1	0	0	3	0	0	0	6	3	0	0	2	11	0
838	Neoprávněné držení plat. karty	2 440	1 575	958	505	244	19	15	429	12	25	36	530	254	11	22	134	53 394	5
839	Por. pf. o zahr. ob. s voj. mat.	3	1	5	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
840	Rozkr. přepr. zás. - železnič.	8	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	447	0
841	Rozkr. přepr. zás. - poštovních	5	3	2	2	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	69	0
842	Rozkr. přepr. zás. - silničních	16	11	7	4	4	0	0	1	0	0	0	12	1	0	0	0	811	0
843	Rozkr. přepr. zás. - leteckých	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
844	Rozkr. přepr. zás. - lodních	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
845	Maření úkolu veř. činitele z nedb.	4	1	6	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
846	Úplatkářství - podplácení	54	31	35	31	9	4	3	7	0	0	0	37	6	0	0	4	6	0
847	Úplatkářství - nepřímé	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
848	Zvýhodňování věřitele	27	9	42	9	8	0	0	4	0	0	0	13	1	0	0	3	93 486	0
849	Pletichy při řízení konk. a vyr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
850	Ohr. pošk. život. prostř. - úmysl.	22	13	11	10	2	0	0	2	0	0	0	13	3	0	0	0	28 268	0
851	Ohr. pošk. život. prostř. - nedbal.	7	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
852	Předlužení	11	7	10	7	2	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	1	4 039	0
853	Neoprávněné vydání cenného papíru	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
854	Manipulace s kurzem investičních nástrojů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
855	Nedovolená vyr.rad.mat.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
860	Podlínictví	21	15	9	15	4	0	0	5	0	0	0	14	3	0	0	6	0	0
861	Por. práv k ochranné známce	175	152	35	149	8	0	0	41	0	0	0	43	5	0	0	16	526	0
862	Por. průmyslových práv	3	2	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
863	Poruš. autor. práva, k datab. a padělání díla	152	95	115	80	15	0	0	4	0	0	0	32	3	0	0	3	49 422	0
864	Zastření původu věci	182	72	285	64	23	0	0	36	0	0	0	65	17	0	0	5	49 607	0
865	Pošk. a zneuž. záz. na nos. infor.	176	48	193	29	14	0	0	9	0	5	5	27	5	0	3	9	3 071	0
866	Provoz. nepoctivých her a sáz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
870	Havárie a provoz. poruch. - nedbal.	4	1	3	1	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	63	0
871	Havárie a provoz. poruch. - úmysl.	21	9	11	5	4	0	0	3	0	0	0	10	3	0	0	1	339	0
880	Pojistný podvod	152	68	167	65	38	0	0	41	0	1	1	123	34	0	0	26	63 164	0
881	Úvěrový podvod	2 105	1 329	1 105	1 309	321	5	2	662	0	1	1	1 388	560	0	0	519	225 777	33
882	Dotační podvod	59	35	36	35	5	0	0	34	0	0	0	24	1	0	0	2	587 373	0
885	Nesplnění ozn. povin. v daň. řiz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
886	Neodved. daně pojist. a přísp. ...	313	106	348	106	67	0	0	37	0	3	3	132	20	0	0	18	54 307	0
890	Ostatní hosp. trestné činy	56	23	48	23	6	0	0	17	0	0	0	17	10	0	0	3	10 405	0
801-890	Hospodářské činy celkem:	11 272	6 094	8 569	4 570	1 667	34	26	2 399	13	44	56	5 090	1 742	11	33	1 414	8 544 271	269
901	Vojenské trestné činy	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
903	Trestné činy válečné a proti míru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-690	Obecná kriminalita celkem:	80 922	55 203	27 304	23 427	7 318	2 052	1 715	21 221	420	1 059	1 448	24 361	15 045	444	852	2 963	2 705 406	13 715
101-903	CELKOVÁ KRIMINALITA:	104 906	71 784	38 348	38 250	10 466	6 548	5 171	29 143	447	1 131	1 546	40 356	21 689	464	917	5 730	11 395 722	13 984

TSK	Název	Zjištěno	z toho		Celkem v prověřování	Objasněno		Spácháno skutků					Stiháno, vyšetřováno osob					Skody v tis. Kč	
			ukončeno prověřování	prošetřeno		Počet	Doda-tečně	Pod-vlivem	Alko-hol	Reci-divisté	Nezletili 1-14 let	Mladiství 15-17 let	Děti 1-17 let	Celkem	Reci-divisté	Nezletili 1-14 let	Mladiství 15-17 let	Ženy	Celkem
828	Poruš. tajemství doprav. zpráv	45	37	9	25	1	0	0	4	0	0	0	11	1	0	0	7	0	0
829	Zpronevěra	2 531	1 859	809	1 779	411	4	3	697	0	3	3	1 887	593	0	1	574	1 748	4 197
830	Podvod	4 998	3 475	1 869	3 164	709	3	2	1 618	2	8	10	3 041	1 076	0	5	901	3 921	882 414
831	Plet. při veř. soutěži a dražbě	96	68	44	66	5	1	1	4	0	0	0	73	4	0	0	8	0	0
832	Poruš. pf. o nakl. s k. zb. a t.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
833	Zneuž. informací v obch. styku	28	7	28	6	6	0	0	2	0	0	0	12	2	0	0	1	60	545
834	Neoprávněné provozování loterie	20	6	14	6	0	0	0	2	0	0	0	5	1	0	0	1	45	0
835	Poruš. předp. o nálepkách	86	79	7	74	11	0	0	21	0	0	0	95	22	0	0	26	2 008	18
836	Neoprávněné nakl. s os. údaji	10	6	5	5	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
837	Ostatní tr. činy proti měně	17	15	4	11	0	1	1	6	0	1	1	12	6	0	1	4	9	0
838	Neoprávněné držení plat. karty	8 272	7 093	1 266	1 700	248	49	40	1 128	21	75	94	1 401	715	18	50	382	244	968
839	Por. pf. o zahr. ob. s voj. mat.	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
840	Rozkr. přepr. zás. - železnič.	30	27	3	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1 021	0
841	Rozkr. přepr. zás. - poštovních	18	16	2	6	1	0	0	1	0	0	0	8	1	0	0	1	490	0
842	Rozkr. přepr. zás. - silničních	66	56	12	6	2	0	0	4	0	0	0	8	3	0	0	0	9 117	0
843	Rozkr. přepr. zás. - leteckých	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	506	0
844	Rozkr. přepr. zás. - lodních	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
845	Maření úkolů veř. činitele z nedb.	9	8	3	8	2	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	3	245	0
846	Úplatkářství - podplácení	184	161	29	155	7	21	20	25	0	0	0	109	13	0	0	10	1 054	0
847	Úplatkářství - nepřímé	8	7	1	7	1	0	0	2	0	0	0	10	1	0	0	2	6 000	0
848	Zvýhodňování věřitele	52	24	41	24	7	0	0	9	0	0	0	19	4	0	0	2	51 259	0
849	Pletichy při řízení konk. a vjr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
850	Ohr. pošk. život. prostř. - úmysl.	53	49	7	37	5	0	0	13	0	0	0	44	13	0	0	4	1 529	0
851	Ohr. pošk. život. prostř. - nedbal.	10	8	2	4	3	0	0	3	0	0	0	13	4	0	0	1	15 617	0
852	Předlužení	16	6	14	6	3	0	0	1	0	0	0	8	1	0	0	1	7 291	0
853	Neoprávněné vydání cenného papíru	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
854	Manipulace s kurzem investičních nástrojů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
855	Nedovolená vjr. rad.mat.	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
860	Podilnictví	56	46	13	45	4	0	0	17	0	1	1	48	14	0	1	5	0	0
861	Por. práv k ochranné známce	611	582	31	567	18	0	0	165	0	0	0	144	23	0	0	40	81 067	0
862	Por. průmyslových práv	10	3	7	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1 025	0
863	Poruš. autor. práva, k datab. a padělání díla	338	247	103	201	49	0	0	48	0	5	5	152	21	0	2	10	125 480	86
864	Zastření původu věci	435	250	260	154	43	1	0	84	0	0	0	176	43	0	0	24	64 799	0
865	Pošk. a zneuž. záz. na nos. infor.	301	186	120	76	12	1	1	11	4	6	10	57	8	5	3	17	595	0
866	Provoz. nepoctivých her a sáz.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
870	Havárie a provoz. poruch. - úmysl.	24	19	6	8	3	0	0	2	0	0	0	13	2	0	0	2	8 205	0
871	Havárie a provoz. poruch. - nedbal.	101	84	17	18	0	0	0	14	0	0	0	16	10	0	0	0	6 140	0
880	Pojistný podvod	375	253	150	242	70	0	0	105	0	1	1	387	99	0	0	82	40 398	0
881	Úvěrový podvod	4 936	4 249	804	4 144	392	12	9	1 860	1	3	4	3 982	1 587	0	2	1 643	2 011	589
882	Dotáční podvod	91	71	28	71	9	0	0	9	0	0	0	89	7	0	0	32	161 039	0
885	Nesplnění ozn. povin. v daň. fiz.	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
886	Neodved. daně pojist. a přísp. ...	583	320	295	315	133	0	0	85	0	1	1	327	61	0	0	49	132 437	0
890	Ostatní hosp. trestné činy	154	119	40	108	10	0	0	54	0	0	0	73	24	0	0	24	17 813	0
801-890	Hospodářské činy celkem:	30 376	23 681	8 027	15 857	2 716	103	85	7 178	30	119	147	15 247	5 134	25	78	4 519	19 587 078	6 846
901	Vojenské trestné činy	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
903	Trestné činy válečné a proti míru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-690	Obecná kriminalita celkem:	260 465	231 095	31 512	82 502	8 810	6 071	5 287	61 990	1 225	3 604	4 638	72 386	43 685	1 196	2 768	8 664	8 918 221	57 100
101-903	CELKOVÁ KRIMINALITA:	325 366	286 765	42 248	129 181	13 023	18 155	15 265	83 894	1 286	3 845	4 937	117 670	61 934	1 251	2 939	16 736	29 054 421	63 946

Příloha 3: Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 1993 až 2013

Generální finanční ředitelství

Inkaso daní

Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR
v letech 1993 až 2013
(v mil. Kč)

Daň	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Daň z přidané hodnoty	77 104	85 849	94 801	109 313	117 573	119 358	138 282	145 908	151 886	155 209	164 856	184 320	208 413	217 784	236 385	255 190	253 612	269 547	275 394	278 231	308 462	
Daň z příjmů právnických osob	66 221	56 124	55 383	49 968	41 020	52 064	54 819	58 088	75 940	90 737	96 978	106 526	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461	113 052	
Daň z příjmů vyb. srážkou	6 169	14 115	17 302	21 038	22 520	24 881	20 658	16 146	18 045	16 755	20 625	12 098	11 242	14 003	15 700	19 299	19 189	19 298	19 848	20 781	20 488	
Daň silniční	4 335	4 147	3 930	4 321	4 565	4 373	5 226	5 587	5 283	5 512	5 738	5 509	5 191	5 428	5 915	6 002	4 795	5 100	5 187	5 206	5 273	
Daň dědičná	13	55	91	97	116	146	148	122	112	86	100	100	103	124	109	115	88	87	78	71	76	
Daň darovací	156	389	357	296	350	427	405	413	475	601	648	818	510	604	692	345	162	138	4 279	3 368	108	
Daň z převodu nemovitostí	616	1 645	2 768	3 464	4 488	5 677	6 271	5 439	5 834	7 171	8 025	9 461	7 494	7 788	9 774	9 950	7 809	7 453	7 362	7 660	8 894	
Ost. příjmy, odvody, pok. a popl.	4 040	5 312	5 072	4 694	4 858	5 094	4 597	4 455	4 466	5 147	4 923	5 099	5 252	4 977	4 250	4 281	3 784	3 487	3 109	3 039	1 869	
DPFO - podnikatelů	3 486	14 240	14 815	15 843	15 880	16 530	17 103	16 546	18 796	21 901	22 131	24 040	26 583	17 854	17 003	17 749	5 565	7 987	2 939	3 261	2 680	
DPFO ze záv. činnosti	24 781	35 039	45 126	54 102	60 642	65 039	66 881	72 749	78 530	86 591	94 653	102 627	110 662	111 633	126 388	115 180	111 042	111 842	119 373	119 787	126 134	
Daň z nemovitostí	3 434	3 658	3 778	3 991	3 938	4 138	4 271	4 469	4 535	4 576	4 840	4 948	4 987	5 017	5 123	5 195	6 361	8 747	8 568	9 541	9 847	
Odvod z elektřiny ze slun. záření																			5 939	6 403	5 817	
Odvod z loterií §41b odst.1																					1 287	2 076
Odvod z loterií §41b odst.2,3,4																					4 649	5 981
CELKEM	190 355	220 573	243 423	267 127	275 950	297 727	318 661	329 922	363 902	394 286	423 517	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432	561 388	583 746	610 759	

Datum tisku: 27.5.2014

Zpracoval: odd. analýz a statistik
 Samostatný odbor evidence daní